

HOSPITAALI

Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin
HENKILÖSTÖLEHTI

Egentliga Finlands sjukvårdsdistrikts
PERSONALTIDSKRIFT

2 | 2011

Sairas U-sairaala

Työterveyshuolto kysyi helmi-maaliskuussa TYKSin U-sairaalan henkilökunnalta rakennuksen sisäilmaongelmista mahdollisesti johtuvista oireista. Kartoituksen toteutti erikoislääkäri Tuula Putus, tunnettu ja tunnustettu sisäilmaongelmien asiantuntija. Kyselyyn vastasi kaikkiaan peräti 1068 työntekijää, useimmat omalla nimellään. Tuloksista kerrottiin tiedotustilaisuudessa 7. huhtikuuta.

Lue lisää >> sivu 5

Juha Grönroos on uusi kirurgian klinikan ylilääkäri

Huhtikuun alussa kirurgian klinikan ylilääkärinä aloittanut Juha Grönroos, 50, pitää Tyksin organisaatiouudistusta suurena ponnistuksena. Uudistuksen jälkeen ei ole enää nykymuotoisia klinikoita, vaan potilaat hoidetaan toimialueilla, joita palvelualueet tukevat.

Lue lisää >> sivu 8

Netti on työnhaun tätä päivää

Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiri liittyi vuodenvaihteessa valtakunnallisen Kuntarekry.fi-palvelun käyttäjiin. Kyseessä on verkkopalvelu työnhakijoille ja kuntatyönantajille. Syksyllä 2010 avatussa palvelussa kunnat ja kuntayhtymät voivat ilmoittaa avoimista työpaikoistaan, myös sijaisuuksista.

Lue lisää >> sivu 13

Piirin ympäristöohjelma ajan tasalle

Turun Sanomissa oli maaliskuussa juttu TYKSin paperinkeräyksestä, joka ei vastaa tämän päivän vaatimuksia. Jutussa mainittiin, että myös ympäristöohjelmaa uudistetaan.

Hallitus hyväksyi vuonna 2006 edellisen ympäristöohjelman vuosille 2007–2008 ja jatkossa se piti laatia aina yhden valtuustokauden ajaksi. Ympäristöohjelma oli kunnianhimoinen ja sen toteuttaminen täysimittaisesti olisi edellyttänyt mittavaa panostusta ympäristötyöhön. Ohjelmaa on kuitenkin viety eteenpäin käytössä olleilla resursseilla normaalin toiminnan ohessa.

Siksi työ ei ole ollut järjestelmällistä eikä sitä ole riittävästi dokumentoitu. Pelkästään TYKSin alueella on aloitettu loisteputkien keräys, lasin keräys, lääkejätteiden keruu, ESR -romun keräys ja hävitys hallitusti, hankittu kirurgisen sairaalan jäähdyttävä jätesäiliö sekä korjattu U- ja A-sairaaloiden huoltopihat. Lisäksi jäteohjeet uusittiin 2007 ja ympäristötilinpäätökset on tehty neljältä viime vuodelta.

T-2 projektissa havaittiin ympäristöasioiden organisoinnin tarve uudessa organisaatiossa nykyistä paremmin. Siksi perustettiin ympäristöryhmä, johon valittiin Kari Kandelberg, Esa Halsinaho, Hannu Mäkinen, Ritva Kosklin, Marianne Routamaa, Tapio J. Korhonen ja Merja Tupala. Näiden lisäksi ryhmään kuuluu tekniikan edustaja, suojelupäällikkö Henrik Jalo, henkilökuntaneuvoston ja ay-väen edustajat. Ohjelman projektipäällikkönä on Päivi Henttula, joka oli myös tekemässä edellistä ohjelmaa.

Kokonaan uutta, puhtaalta pöydältä alkavaa ohjelmaa ei haluttu tehdä, koska edellisenkin ohjelman tavoitteet olivat toteuttamatta. Siksi päädyttiin siihen, että tarkennetaan edellisen ohjelman tavoitteita. Edellisen ohjelman valmistumisen jälkeen on lainsäädäntö muuttunut, työntekijöiden ympäristötietoisuus lisääntynyt ja ehkä myös ympäristöasioiden painoarvo päätöksenteossa kasvanut.

Ohjelmassa määritellään konkreettiset ympäristötehtävät, joilla on vastuutettu toimija ja joiden kustannukset on arvioitu. Hyväkin ohjelma jää toteuttamatta, jos tekijöillä ei ole resursseja.

Samalla tavoitteena on saada ympäristöasioiden hoito järjestelmälliseksi osaksi sairaanhoitopiirin normaalia toimintaa. Haasteelliseksi tehtävän tekee se, että pitäisi pystyä saavuttamaan kaikki työntekijät ja muuttamaan työtapoja arjen kiireissä.

Osastojen saavuttamiseksi on esitetty että työsuojeluparit olisivat samalla oman yksikkönsä ympäristövastaavia. Hyvä ja harkitsemisen arvoinen ehdotus. Ohjelman aikatavoite on vuosi 2018, sillä silloin U-sairaala on tarkoitus poistaa käytöstä.

Työ valmistuu toukokuussa 2011 ja hallitus käsittelee sen kesän 2011 aikana.

Jos henkilöstöllä on ajatuksia, miten voisimme hoitaa ympäristöasioita paremmin, niin ne voi meilata projektipäällikkö Päivi Henttulalle (paivi.henttula@tyks.fi). Hyviä ideoita otetaan aina vastaan.

Kari Kandelberg
huoltopalveluiden päällikkö

Distriktets miljöprogram uppdateras

I Turun Sanomat ingick i mars en artikel om pappersinsamlingen på ÅUCS, den här insamlingen fyller inte dagens krav. I artikeln nämndes också att man håller på att förnya miljöprogrammet.

Styrelsen godkände år 2006 det föregående miljöprogrammet för åren 2007-2008 och i fortsättningen skulle det alltid göras upp så att det omfattade en fullmäktigeperiod. Miljöprogrammet var ambitiöst och för att det skulle ha förverkligats i sin fulla omfattning hade det förutsatt en betydande satsning på miljöarbetet. Arbetet med programmet har i alla fall pågått vid sidan av den normala verksamheten med de resurser som stått till buds.

Därför har arbetet inte varit systematiskt och det har inte dokumenterats tillräckligt. Enbart på ÅUCS:s område har man börjat med insamling av lysrör, insamling av glas, uppsamling av läkemedelsavfall, insamling och kontrollerat förintande av el- och elektronikskrot, till kirurgiska sjukhuset har man skaffat en avfallsbehållare med kylsystem och man har renoverat U- och A-sjukhusens gårdar för underhåll. Dessutom förnyades instruktionerna för avfall år 2007 och för de fyra senaste åren har gjorts upp miljöbokslut.

I T-2 projektet observerades bättre än för närvarande behovet av att organisera miljöfrågorna i den nya organisationen. Därför grundades en arbetsgrupp, till medlemmar i den valdes Kari Kandelberg, Esa Halsinaho, Hannu Mäkinen, Ritva Kosklin, Marianne Routamaa, Tapio J. Korhonen och Merja Tupala. Förutom dessa hör till gruppen en representant för den tekniska sidan, skyddschef Henrik Jalo och representanter för personalrådet och för den fackanslutna personalen. Projektchef för programmet är Päivi Henttula, som också var med om att göra upp det föregående programmet.

Man ville inte göra upp det nya programmet helt från noll, eftersom inte heller det föregående programmets mål hade förverkligats. Man beslutade därför justera det föregående programmets mål. Sedan det föregående programmet blivit färdigt har lagen ändrat, de anställdas miljömedvetenhet har ökat och kanske har också miljöfaktorernas vikt i beslutsfattandet ökat.

I programmet fastslås konkreta miljöuppgifter, för vilka det finns ansvariga aktörer och där man beräknat kostnaderna. Också ett bra program blir ouppfyllt om de som skall göra det inte har resurser.

På samma gång är målet att få skötseln av miljöfrågorna integrerad till en systematisk del av sjukvårdsdistriktets normala verksamhet. Det som gör uppgiften utmanande är det att man borde nå alla anställda och ändra arbetsmetoderna mitt under vardagens brådska.

För att nå fram till avdelningarna har man föreslagit att arbetarskyddsparen på samma gång skulle vara de som ansvarar för miljöfrågorna på sina respektive enheter. Ett gott förslag som det är värt att ta i beaktande. Tidsfristen för projektet är år 2018, eftersom avsikten är att då ta U-sjukhuset ur bruk.

Arbetet blir färdigt i maj 2011 och styrelsen behandlar det under sommaren 2011.

Om personalen har några tankar om hur vi bättre kunde sköta våra miljöfrågor så kan de skicka dem per e-post till projektchef Päivi Henttula (paivi.henttula@tyks.fi). Goda idéer är alltid välkomna.

Kari Kandelberg
chef för underhållstjänsterna

SISÄLTÖ 18.4.2011

Kuukauden kirjoitus: Piirin ympäristöohjelma ajan tasalle	2
Månadens skrivelse: Distriktets miljöprogram uppdateras	2
Ensihoidon ja päivystyksen liikelaitos perustettu ..	3
Ohjetuotannolle uudet ohjeet	3
Viallisesta komponentista mittava tietoverkkohäiriö	3
Työterveyspalvelujen kilpailutus käynnissä	3
Liisa Pelttarin kolmas ura: - Globaaliin liike-elämään	4
Sairas U-sairaala	5
Henkilöstömenoissa säästäminen onnistui 2010 ...	5
Jätemylly pyöri	6
TYKSin uusi organisaatio täsmentyy	7
Juha Grönroos on uusi kirurgian klinikan ylilääkäri	8
Tyks-Sapa-liikelaitos menee sinne, missä asiakkaat ovat	9
Sirkka Välimaa: Puskista päälouottamusmieheksi	10
Uutta päälouottamusrintamalla	11
Uusittu ohje avuksi, kun seksistä on vaikea puhua ...	12
Netti on työnhaun tätä päivää	13
Kevään palkkaratkaisuista	13
Mia har hittat yrket hon gillar	14
Lääkehoidon lupakäytäntöohjeistus uudistui 1.4. alkaen	14
Lajinsa löytänyt - juoksuun hurautanut	15
Liikuttava kisa patistaa jättämään auton talliin ...	15
Mitä saamme tyhy-rahalla	16
Sarvesta härkää: Jokaisen työntekijän oikeus	17
Lähetin työ kysyy kuntoa ja muistia	18
Juhlahumua tyksiläisittäin	18
Grénmaneilla on soudettu vuorovedoin	20

KANSIKUVASSA: Kevään merkkejä Kiinamylynmäellä.
Kuva: Markku Näveri

HOSPITAALI – Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin henkilöstölehti – Personaltidskrift för Egentliga Finlands sjukvårdsdistrikt. 4. vuosikerta. Julkaisija: Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiri. Toimitus: Päätoimittaja Esa Halsinaho, puh. (02) 313 1083, esa.halsinaho@tyks.fi. Toimitussihteeri Markku Näveri, puh. (02) 313 3119, markku.naveri@tyks.fi. Toimituskunta (sulussa varajäsen): Esa Halsinaho, Mirja Hovirinta (Sari Rannikko), Eija Järvelä, Leena Kähäri, Anneli Lautaro (Johanna Siiriäinen), Markku Näveri, Nina Vainio, Marja-Leena Veijola (Marjo Wittfooth). Taitto ja toimitus: Sek Pro Oy. Ruotsinkieliset jutut: Mathias Luther (Inter Folia Press). Paino: I-print Oy, Vaasa. Painos noin 10 000 kpl. Jakelu: Itella Oyj. Osoitteet: Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin osoiterekisterit. Osoitteenmuutokset: VSSHP:n työntekijät ilmoittavat esimiehelleen, muut lehden saajat osoitteeseen tiedotus@tyks.fi tai puh. (02) 313 1103. Toimituksen osoite: Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiri, Viestintäyksikkö, PL 52, 20521 Turku. Ilmestymisen: 6 kertaa vuonna 2011. ISSN 1796-8062. Seuraava lehti ilmestyy 30.5.2011, aineistopäivä 9.5.2011.

Kuva: Esa Halsinahho

Tyksin ensiapupäivystyksen ovet sulkeutuvat keväällä 2013, kun liikelaitoksena toimiva uusi alueellinen yhteispäivystys muuttaa T-sairaalaan.

Ensihoidon ja päivystyksen liikelaitos perustettu

Esa Halsinahho

Viime viikolla 12.4. ylimääräiseen istuntoon kokoontunut sairaanhoitopiirin valtuusto päätti esityksen mukaisesti perustaa ensihoidon ja päivystyksen liikelaitoksen. Siitä tulee piirin neljäs liikelaitos ja se aloittaa toimintansa 1.1.2012.

Ensihoidon ja päivystyksen liikelaitoksen tehtävät määritellään valtuuston päätöksellä muutetussa hallintosäännössä. Sen mukaan liikelaitoksen toiminnan tarkoituksena on huolehtia:

- ensihoitopalvelun järjestämisestä lain edellyttämällä tavalla koko sairaanhoitopiirin alueella
- erityisvastuualueen ensihoitokeskukselle kuuluvista tehtävistä
- erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon päivystyspalvelujen tuottamisesta Turun yliopistollisen keskussairaalan ja perusterveydenhuollon yksiköiden tarpeisiin sekä koordinoita ja ohjata päivystyspalvelujen tuotantoa koko sairaanhoitopiirissä.

Liikelaitos muodostetaan TYKSin ensiapupoliklinikan tulosyksiköstä, Turun kaupungilta siirtyvistä päivystystoiminnoista ja kuntayhtymän hallituksen liikelaitosta varten perustamista vakansseista. Hallitus nimitti jo tammikuussa liikelaitoksen toimitusjohtajaksi Päivi Luceniuksen, joka on jo aloittanut työnsä.

Liikelaitos käynnistää toimintansa 2012 kahdessa toimipainnassa, jotka ovat nykyiset Turun kaupungin pääterveysaseman päivystys ja TYKSin ensiapupäivystys. Vuoden 2013 alku puoliskolla päivystys muuttuu upouusiin tiloihinsa TYKSin T-sairaalaan ja samalla muuttuu aidoksi yhteispäivystykseksi.

Yhteispäivystyksen asiakasmääräksi arvioidaan 120 000 potilaskäyntiä vuodessa. Yhteispäivystys tuottaa ”yhden luukun periaatteella” sekä perusterveydenhuollon että erikoissairaanhoidon tasoisia päivystyspalveluja 24 tuntia vuorokaudessa.

Kukin Varsinais-Suomen terveyskeskus ja kunta tai kaupunki päättää erikseen osallistumisestaan yhteispäivystykseen.

Yhteispäivystykseen voidaan keskittää myös TYKSin poliklinikoilla tarjottavia erikoissairaanhoidon päivystyspalveluja..

Johtokuntaan vankka kuntaedustus

Muutetun hallintosäännön mukaisesti valtuusto valitsi ensihoidon ja päivystyksen liikelaitoksen johtokuntaan seitsemän jäsentä sairaanhoitopiiriin ja kuntien perusterveydenhuollon yksiköiden viranhaltijoista ja heille henkilökohtaiset varajäsenet. Viisi johtokunnan jäsentä varajäsenineen edustaa perusterveydenhuollon ja kaksi erikoissairaanhoidon yksiköitä.

Valtuusto valitsi erikoissairaanhoidon edustaviksi johtokunnan jäseniksi sairaanhoitopiiriin johtaja **Olli-Pekka Lehtosen** (varajäseneksi ylilääkäri **Juha Grönroosin**) ja talousjohtaja **Arja Pesosen** (varalle ylihoitaja **Anne Laapotti-Salon**).

Perusterveydenhuoltoa edustaviksi johtokunnan jäseniksi valtuusto valitsi seuraavat henkilöt (suluisia varajäsenet):

- palvelutuotantojohtaja **Petri Virtanen**, Turun kaupunki (vastaava lääkäri **Anne Santalahti**, Turun kaupunki)
- talousjohtaja **Jukka Laiho**, Turun kaupunki (resurssihoitaja **Max Lönnqvist**, Turun kaupunki)
- johtava ylilääkäri **Katariina Korkeila**, Raision kaupunki (kunnanjohtaja **Arto Oikarinen**, Ruskon kunta)
- terveyspalveluiden johtaja **Sara Sarjakoski-Peltola**, Salon kaupunki (johtava ylilääkäri **Sari Koistinen**, Loimaan kaupunki)
- johtava ylilääkäri **Sirpa Rantanen**, Liedon kunta (hyvinvointipalvelujen johtaja **Antti Parpo**, Kaarinan kaupunki).

Valtuusto määräsi johtokunnan puheenjohtajaksi Olli-Pekka Lehtosen ja varapuheenjohtajaksi **Petri Virtasen**.

Lisäksi hallitus edellyttää 29.3. tekemällään päätöksellä, että johtokunta kutsuu kokouksiinsa puhe- ja läsnäolo-oikeudella yliopiston edustajan sekä kaksikielisten kuntien yhdessä sopiman edustajan.

Ohjetuotannolle uudet ohjeet

Johtajaylilääkäri on antanut uudet ohjeet VSSHP:n potilaille ja henkilökunnalle suunnattujen potilasohjeiden sekä hoito- ja tutkimusohjeiden laatimista varten. Ko. johtajaylilääkäriin ohje 2/2011 ”Sähköinen ohjepankki 2011–2012” on julkaistu intranetin sivulla ”Ohjeet / Johtajaylilääkäriin ohjeet”.

Johtajaylilääkäriin ohje sisältää potilashoitoon liittyvien sähköisessä muodossa olevien ohjeiden laatimiseen, julkaisuun ja vastuualueiden määrittelyyn liittyvät menettelytavat. Sähköiset ohjeet julkaistaan internetsivulla <http://ohjepankki.vsshp.fi>.

TYKSin organisaatiomuutoksen ylimenovaiheessa 2011–2012 kokonaisvastuu ohjeiden sisällöstä on kunkin klinikan ylilääkärillä. Ylilääkäri ja ylihoitaja nimeävät yhteistyössä ohjevastaavat.

Vastuu ohjeiden laatimisesta on klinikan ohjevastaavalla ja kullakin ohjevastuulääkärillä, joka hyväksyy lopullisen ohjeen ennen julkaisua. Ohjevastaavien ja ohjevastuulääkärien nimet ja yhteystiedot löytyvät Ohjepankin sivulta ”Tietoa Ohjepankista / Ohjepankin vastuuhenkilöt”.

Periaatteena on mm., ettei samasta asiasta ole päällekkäisiä ohjeita. Vain hyvin perustelluista syistä voidaan ylläpitää samaan asiaan liittyviä erillisiä ohjeita.

Viallisesta komponentista mittava tietoverkkohäiriö

Sairaanhoitopiirin toimintaa ja sen potilaita 30.3. häitänneen tietoverkkovian syyksi paljastui lopulta viallinen komponentti.

Medbit Oy:n intranetissä julkaiseman selvityksen mukaan ongelmat alkoivat 29.3. tehdyn suunnitellun ja VSSHP:n henkilökunnalle myös etukäteen ilmoitetun huoltokatkon jälkeen.

Huoltokatkon yhteydessä Medbitin alihankkijana toimiva HP vaihtoi erään aiemmin vialliseksi todetun kuitukytkimen uuteen. Huoltokatkon yhteydessä tehtiin toki muitakin huolto-toimenpiteitä.

Huoltokatkon jälkeen kaikki järjestelmät näyttivät toimivan aluksi normaalisti. HP:n valvontajärjestelmät hälyttivät kuitenkin tallennusverkon vioista 30.3. aamuyöllä kello kolmen jälkeen.

Tietojärjestelmät toimivat aamusta alkaen selvästi normaalia hitaammin. Asiakaspalvelupäällikkö **Tarja Rasin** mukaan järjestelmät saatiin väliaikaisratkaisuille toimimaan iltapäivällä ilman tietoliikenteen kahdennusta, mutta ongelman syytä ei saatu selville. HP:n asiantuntijoita eri puolilla maailmaa (Suomi, Irlanti, Intia) tutki virhelokeja, mutta asia ei ratkennut.

Iltpäivällä potilashoidossa käytettävät tärkeimmät järjestelmät olivat käytännössä jumittuneet kokonaan klo 14-16.

Lopulta ongelman aiheuttajaksi paljastui vaihdettu kuitukytkin, joka oli viallinen tai ainakin väärin konfiguroitu. Kun vanha kytkin palautettiin, ongelma poistui.

Työterveyspalvelujen kilpailutus käynnissä

Työterveyshuollon palveluja koskevien ns. puitesopimusten voimassa oloa eri palveluntuottajien kanssa on jatkettu 31.5.2011 asti. TYKSin Kantasairaalan työterveyshuolto täydentää edelleen omaa työterveyshuoltoaan ostamalla osan palveluista Pulssista, Mehiläisestä ja Terveystalosta.

Sapan, Loimaan aluesairaalan, Salon aluesairaalan, TYKSin Vakka-Suomen sairaalan, Kirurgisen sairaalan sekä sairaanhoitopiirin alueella sijaitsevien psykiatristen poliklinikoiden työterveyshuoltopalvelut jatkuvat entiseen tapaan nykyisten palveluntuottajien kanssa.

Työterveyshuollon palveluja pyritään jatkossa täydentämään yhden palveluntuottajan avulla, ja tämä työterveyspalvelujen kilpailutus on parhaillaan käynnissä.

Kirsi Lappi
johtava työterveyslääkäri

Kuva: Marjo Peltoniemi

Lisa Pelttarin kolmas ura – Globaaliin liike-elämään

Marjo Peltoniemi

TYKSin Vakka-Suomen sairaalan johtavana lääkärinä vuosina 2006–2011 työskennellyt **Lisa Pelttari** jätti taakseen ansiokkaan 27 vuoden uran TYKSissä siirtyttyään maaliskuussa Metso Oy:n Healthcaren

johtavaksi lääkäriksi.

Pelttari erittelee, että hän voi nähdä työnkuvansa kehityskaarissa kolme eri uraa, joista yksi ura oli kliininen työ, toinen ura terveydenhuollon johtajana ja uusin on nyt alkanut ura kansainvälisen yrityksen työterveyden palveluksessa.

– Halusin hyödyntää kaikkea sitä mitä olen oppinut ter-

Pelttari kertoo, että 11-henkinen perhe pitää sisällään miehen, neljä lasta ja kolme lastenlasta antaa mukavasti vastapainoa uudelle vaativalle työlle paperijätin palkkalis-
tistoilla.

veydenhuollon johtamisesta. Tavoitteenani uudessa työssäni on tuoda työterveyshuolto lähemmäs henkilöstöpolitiikkaa, Lisa Pelttari kaavailee.

Katsaus TYKSin uraan

Lääkäriksi valmistumisensa jälkeen vuosina 1982–84 Pelttari työskenteli kaksi vuotta ensin Uudenkaupungin terveyskeskuksessa terveyskeskuslääkärinä ja siirtyi sitten TYKSin Vakka-Suomen sairaalan palvelukseen. Vuosina 1985–87 vanhimman apulaislääkärin virassa hän toimi tiimin vetäjänä TYKSissä. Apulaisylilääkärinä hän työskenteli 1991–97 ja hoitoketjujen sekä moniammatillisten tiimien parissa 1996–97. Vuosina 1997–2010 Pelttari vaikutti keski johdossa, sisätautien ylilääkärinä. Alueellisen erikoissairaanhoidon muodostamisen projektipäällikkönä ja toimialajohtajana hän ahkeroi 2006–2011.

Pelttari kiittelee TYKSissä saamaansa kokemusta sekä henkilökohtaisesti että uran kannalta.

– Olen oppinut johtamista niin tiimin vetäjänä kuin lähiesimiehenä ja saanut ainutlaatuista kokemusta sairaanhoitopiirin ylimpään johtoon kuuluessani. On ollut haastavaa toimia muutosjohtajana ja visionäärinä kehitettäessä Vakka-Suomen sairaalan perinteistä organisaatiomallia prosessijohtamisen suuntaan. On pitänyt koettaa ennakoita tulevaa ja olla 5–10 vuotta edellä aikaansa. Sellainen rooli yhteisössä ei aina ole helppo.

Perinnöksi potilaan etu

– Johtotähtenäni on aina ollut potilaiden etu. Tämän näkökulman säilyttämisen ja vahvistamisen haluan ennen kaikkea jättää perinnöksi.

– Jatkuva täydennyskoulutusta ja keski johdon johtamistaidon kehittämistä ei tulisi unohtaa. Lääketieteen ja hoitotyön kehittämistä tulisi toteuttaa tasaveroisesti, sillä hoitohenkilöstö on potilaskontaktissa enemmän kuin lääkäri.

– Haluan kiittää työkavereita. Voimme olla ylpeitä aluesairaaloista ja niiden henkilöstöstä. Alueellisessa erikoissairaanhoidossa ollaan jo aika pitkällä prosessijohtamisessa, sillä olemme panostaneet siihen ja tiimityön kehittämiseen. Henkilöstö on sitoutunutta ja lojaalia. Yhteispäivystyshankekin etenee nähdäkseni hyvin, joten muilla on hyvät lähtökohdat jatkaa hanketta.

Lisa Pelttari ehti pitää vain viikon pituisen loman töiden välissä, jolloin hän suuntasi perheineen Lapin Rukalle, ennen kuin uudet haasteet veivät hänet jo mukanaan Helsinkiin.

Hanna Mäkäräinen

Michal Sopyllo

Sopyllo ja Mäkäräinen Pelttarin seuraajiksi

Sairaanhoitopiirin hallitus määräsi 8.3. kirurgian ylilääkäri **Michal Sopyllon** hoitamaan TYKSin Vakka-Suomen sairaalan johtavan lääkärin tehtävää Lisa Pelttarin siirtyttyä toisen työnantajan palvelukseen. Sopyllon varamieheksi määrättiin ylilääkäri **Petri Mäkelä**. Määräykset tulivat voimaan 28.3.2011 ja kestävät siihen saakka, kunnes hallitus toisin päättää.

Aluesairaaloiden johtavat lääkärit eivät ole erillisiä virkasuhteita vaan tehtävää hoidetaan oman virkatyön ohella ja siitä maksetaan erillistä palkan vastuulisää.

Sairaanhoitopiirin johtaja on puolestaan määrännyt TYKSin konservatiivisen tulosryhmän johtaja **Hanna Mäkäräisen** hoitamaan oman toimensa ohella vuoden 2011 loppuun saakka alueellisen erikoissairaanhoidon toimialajohtajan tehtävää, jota **Lisa Pelttari** aiemmin hoiti.

Mäkäräinen nimeää tärkeimmiksi tehtävikseen johtaa alueellisen erikoissairaanhoidon johtoryhmää, organisoida alueelliset erikoisalojohtoryhmät vastaamaan TYKS 2013 organisaatiota ja vastata Vakka-Suomen kuntien terveydenhuoltomenojen sopeuttamisohjelmasta kuluvana vuonna.

Kuva: Markku Näveri

Sairas U-sairaala

Työterveyshuolto kysyi helmi-maaliskuussa TYKSin U-sairaalan henkilökunnalta rakennuksen sisäilmaongelmista mahdollisesti johtuvista oireista. Kartoituksen toteutti erikoislääkäri **Tuula Putus**, tunnettu ja tunnustettu sisäilmaongelmien asiantuntija. Kyselyyn vastasi kaikkiaan peräti 1068 työntekijää, useimmat omalla nimellään. Tuloksista kerrottiin tiedotustilaisuudessa 7. huhtikuuta.

Markku Näveri

Laaja ja seikkaperäinen kysely tehtiin, jotta sairaanhoitopiirin johto saisi eväitä vastata aluehallintoviraston kysymyksiin. Kokonaiskuvan hahmottaminen on kyselyn pohjalta helpompaa, ja huima vastausprosentti takaa kyselyn luotettavuuden.

Kovin mairittelevia tuloksia kysely ei tuottanut, vaan U-sairaalan kunto osoittautui sen valossa varsin huonoksi. Tuloksista mainittakoon, että vastaajista koki sisäilman kuivaksi viikoittain tai useammin yli 80 %, tunkkaiseksi yli 70 %. Myös melua ja vetoa havaitsivat monet. Ilmavaihdon koki huonoksi yli 70 %.

Homeen hajua havaitsi noin 35 % ja suunnilleen sama mää-

Tulosten julkistaminen kiinnosti.

rä oli pölyä, likaa ja viemärin hajua havainneita.

Noin 65 % on tuntenut tukkoisuuden oireita, nuhaa 40 ja kurkkukipua vajaan 40 % vastanneista. Käheyttä ja kuivaa yskää esiintyi noin 35 %:lla. Hengenahdistusoireiden osuus oli 10 %:n luokkaa. Kasvohottuman oireita oli vajaalla 60 %:lla ja käsi-ihottumaa noin 65 %:lla, silmäoireita samoin. Putuksen mukaan ihottumaoireet liittyvät usein sisäilmaongelmiin ja silmäoireet kosteusvaurioihin.

Korjauksista ei hyötyä?

Korjauksia ja imurointipuhdistuksia on jo tehty, mutta vain 3 % kokee korjauksista ja 10 % imurointipuhdistuksista olleen hyötyä.

Kyselyssä U-sairaala jaettiin kolmeen osaan, ja ilmeni, että keuhnoimassa kunnossa on Kiinamyllynkadun puoleinen pääty. Tuula Putuksen mukaan alueiden väliset erot ovat suuria, samoin alueiden sisällä kerrosten väliset erot.

U-sairaalan henkilöstöllä on Putuksen mukaan keskimääräistä enemmän astmaa, hengitystieinfektioita ja poissaoloja. Hyvä uutinen on se, ettei todella vakavia sairauksia kuitenkaan ilmennyt. Lääkäriin toteamia allergiasairauksia on vähän, mutta lääkkeiden käyttö on melko yleistä, noin 30 % vastaajista ilmoitti jatkuvasta käytöstä. Putus onnittelee henkilökuntaa myös varsin vähäisestä tupakoinnista. Lisäksi kysely todisti, että puutteellisista olosuhteista huolimatta henkilökunta pitää työstään ja viihtyy työyhteisössään.

Tuula Putuksen suositukset kyselyn perusteella ovat, että pahimmin oireilevia osastoja ja yksiköitä pitäisi siirtää mahdollisimman pian ja myös evakkotilojen kunto olisi varmistettava. Korjauksia ei pitäisi tehdä sellaisissa tiloissa, joissa tehdään potilastyötä, koska siitä aiheutuu lisää oireita sekä henkilöstölle että potilaille. Suositusten hän totesi elävän lisätietojen myötä. Oireilevia tullaan tarkkailemaan, ja pahimmin oireileville työntekijöille räätälöidään omia ratkaisuja ja heidän uudelleensijoitustaan pohditaan.

Henkilöstömenoissa säästäminen onnistui 2010

Esa Halsinaho

Henkilöstömenoihin ladatut säästötavoitteet saavutettiin viime vuonna hyvin. Tilinpäätöksestä käy ilmi, että palkkamenot toteutuivat lähes tarkalleen talousarvion mukaisesti, vaikka sopimuskorotukset nostivat palkkoja noin 3,3 prosenttia ennakkoon arvioitua 2,6 prosentin sijasta.

Tavoitteet saavutettiin sen ansiosta, että henkilökunta sitoutui piirin säästöohjelmaan riittävän hyvin. Vuotuista työpanosta saatiin vähennettyä 97,5 laskennallisen viran verran, mikä rahaksi muutettuna tarkoittaa noin kuuden miljoonan euron säästöä.

Henkilöstömenoja saatiin vuonna 2010 alennettua vapaaehtoisilla palkattomilla säästövapailla, vaihtamalla lääkäreiden lomarahoja vapaapäiviin ja vähentämällä työajan ulkopuolella tehtäviä lisätöitä. Näiden avulla saatiin yhteensä runsaan neljän miljoonan euron säästöt.

Palkattomia virkavapaita hyödynsi 2 470 työntekijää, jotka pitivät yhteensä 15 658 säästövapaapäivää. Sosiaaliturvakuluineen tästä kertyi yhteensä 1,7 miljoonan euron säästö. Jos tulosta verrataan piirin yhteensä 6 354 vakansiin, niin 39 prosenttia kaikista viran ja toimen haltijoista käytti säästövapaata, ja siitä saatiin 274 euron säästö yhtä vakanssia kohden.

Säästöjä tavoitellaan tänäkin vuonna

Sairaanhoitopiirin johto suosittelee vapaaehtoisten palkattomien virkavapaiden pitämistä myös vuosina 2011-2012. Yleiskirjeessä 2/2011 työntekijöitä kannustetaan ”ottamaan vakavasta taloudellisesta tilanteesta johtuen vapaaehtoista palkatonta virkavapaata/työlomaa kalenterivuoden aikana yhteensä 1-3 viikkoa”.

Säästöyistä pidettävässä virkavapaudessa työntekijälle koituu se etu, että jos hän ottaa vapaata koko viikoksi, hän saa seitsemän päivää lomia mutta menettää vain viiden

päivän palkan. Palkattomia vapaita voi kuitenkin ottaa myös yhden päivän tai yksittäisiä päiviä kerrallaan.

Henkilöstökuluissa pyritään saamaan säästöjä myös muilla keinoilla, kuten muuttamalla lääkäreiden lomarahoja vapaapäiviksi, korvaamalla yötyötä rahan sijasta vapaa-ajalla, minimoimalla lyhytaikaisten sijaisten käyttöä, hyvällä vuosilomasijaisuuksien suunnittelulla sekä korvaamalla lisä- ja ylityöt pääsääntöisesti vapaa-aikana.

Kiinteistöesimies Hannu Laaksonen ja huoltomies Jonna Saaristo. Jonna huolehtii Paimion sairaalan roskienkuljetuksesta.

Jätemylly pyörii

Jätteiden keruuta säätelevät jätelainsäädäntö ja kunnalliset jätehuoltomääräykset. Sairaanhoidopiirissä on omat ohjeet sekä ympäristöohjelma, jota ollaan päivittämässä.

Markku Näveri

Jätelain mukaan kaikessa toiminnassa on pyrittävä huolehtimaan, että jätettä syntyy mahdollisimman vähän. Miten tästä on käytännössä selvitty, kun päivän sanoja ovat kierrätys ja hyötykäyttö – ja sairaalat aikamoisia ”jätteidentuotantolaitoksia”.

– Paimion sairaalan jätehuolto toimii tosi hyvin ja on Paimion kaupungin jätemääräysten mukainen. Meillä on lajittelu viety pitkälle. Jo osastoilla roskat lajitellaan erivärisiin pusseihin ja haetaan kahdesti päivässä, kehaisee TYKSin Paimion sairaalan kiinteistöesimies **Hannu Laaksonen**.

– Keräyspahvit paalataan ja haetaan suurpaaleina joka kahdeksas viikko. Tätä kertyy noin 4 tonnia vuodessa. Keräyspaperit kootaan Molok-syväkeräyssäiliöön, joka sekini tyhjennetään kahdeksan viikon välein. Keräyspaperia tulee vuodessa noin 7,5 tonnia.

Omat syväkeräyssäiliöt on mm. pistävälle ja viiltävälle jätelle, ei-polttavalle kaatopaikkajätelle, keräyslasille (4,4 tonnia vuodessa) ja keräysmetallille (1,7 tonnia). Poltettava

energiajäte kerätään puristimeen, joka tyhjenetään joka toinen viikko. Tämän jätteen vuosimäärä on noin 31 tonnia.

Runsaasti talteen ja hyötykäyttöön

Työnjohtaja **Hannu Mäkinen** ja huoltomies **Jari Airola** valtavat TYKSin Kantasairaalan käytäntöjä: yhdyskuntajäte kerätään ja toimitetaan polttolaitokselle poltettavaksi. Kaatopaikkajäte eli viiltävä ja pistävä jäte, pvc, muovi ja näyteputket toimitetaan kaatopaikalle ja haudataan valvotusti. Ongelmajätteet kuten apteekin nestemäinen ja kiinteä lääkejäte sekä laboratoriojätteet toimitetaan Riihimäelle Ekokemille, samoin kirurgian raskas, tunnistettava biologinen jäte.

Biojäte toimitetaan uudelleenkäsitelyyn ja hyötykäyttöön. Se mädätetään ja prosessissa siitä tuotetaan metaanikaasua, jota voidaan käyttää energianlähteenä. Metallijäte menee kierrätykseen, puujäte hyötykäyttöön, toimistokeräyspaperi kerätään erikseen ja toimitetaan Encore Oy:lle tuhottavaksi. Sama yritys hoitaa myös muun keräyspaperin, jota pyritään keräämään mahdollisimman paljon.

– Paloviranomaisten määräykset hankaloittavat keräyspis-

teiden perustamista, koska käytävillä ei saa olla mitään palavaa. Jätepaperin keräystä kuitenkin tehostetaan jatkuvasti: viimeksi saatiin U-sairaalaan kaksi uutta keräyspistettä, Mäkinen selvittää.

– Vuonna 2009 TYKS toimitti tuhottavaksi noin 46 tonnia paperia, josta on vaikea arvioida hukkaan mennyttä määrää, mutta ensi vuoden raporteista selvinnee tehostamistoimien vaikutus, Airola uumoilee.

Pahvijäte kerätään systemaattisesti kaikilta osastoilta, ja Encore Oy sekä L&T hoitavat jatkokäsittelyn. Pahvia kertyi viime vuonna 75,1 tonnia, metallijätettä 55,5 tonnia.

– Romulavalle kerätty metallijäte myydään sairaalan kanssa sopimuksen tehneelle romuliikkeelle, Airola lisää.

Polttokelpoinen jäte, jota ovat mm. keräykseen kelpaamattomat paperit, likaiset kartonki-, pahvi- ja paperipakkaukset, muoviset pakkaukset, styroks, siivousjäte sekä siteet, sidetarvikkeet, dreenipullot, vaipat, pesuaineannostelijoiden kertakäyttöpussit, poltetaan Orikedon jätteenpolttolaitoksessa. Näin syntyvä lämpö otetaan talteen ja muutetaan kaukolämmöksi

Vakka-Suomessa ei ongelmia

Huoltomestari **Arto Peltonen** ja ammattimies **Esko Hellsten** tuntevat TYKSin Vakka-Suomen sairaalan tilanteen: jätehuolto hoidetaan osittain omana työnä, ja roskasäiliöt viedään kaatopaikalle omalla traktorilla.

Sita Oy tyhjentää keräyslasi- ja paperiastiat sekä noutaa loppuun palaneet loisteputket ja energiansäätölamput. Kuten muuallakin Ekokem noutaa lääke-, riski- ja eettisen biologisen jätteen.

Encore-ympäristöpalvelu noutaa tuhottavat paperit, ja paikallinen romuliike ottaa vastaan käytöstä poistetun metallin.

Sairaalassa on paalain, jolla paalataan keräyspahvit sekä ravintokeskuksesta tulevat keräysmetallipurkit. Paalit toimitetaan Sita Oy:lle kaatopaikkakuljetuksen yhteydessä. Akut, maalit, paristot ja öljyt toimitetaan Sita Oy:n osoittamaan paikkaan.

Vakka-Suomen sairaalassa kaatopaikka- eli sekajätettä kerätyi viime vuonna noin 77 tonnia, keräyspaperia yli 11, pahvia vajaat 18,5 ja metallia vajaat 8,5 tonnia. Lääkejätteen määrä oli 327 kiloa.

– Varsinaisia ongelmia ei ole, mutta muoviasioiden kierrätystä ja hävitystä ei ole täällä – kuten ei koko Suomessa – tarpeeksi kehitetty. Nyt ne menevät kaatopaikalle. Samoin tyhjat maitopurkit, koska osastoilla ei ole aikaa eikä paikkaa pestä, kuivata ja taitella niitä, Peltonen ja Hellsten summaavat.

Turunmaassa ohjeet pätevät

Turunmaan sairaalassa noudatetaan vuonna 2007 päivitettyjä jätteiden lajittelu- ja käsittelyohjeita. Sairaalan talouspäällikkö **Mona Rönholm** kertoo, että yksiköissä on erityyppisille jätteille omat keräysastiansa, samoin paperille on omat astiansa, joista ne hoidetaan jatkokäsittelyyn. Rönholmin mukaan sairaalan jätehuolto toimii niin kuin pitääkin, eikä isoja ongelmia ole ollut.

Turunmaan sairaalan kokonaisjättemäärä oli viime vuonna noin 17,8 tonnia, josta polttokelpoisen jätteen osuus oli 86 %. Keräyspaperin määrä jäi alle tonniin, ja metallia karttui 500 kiloa.

Salossa päivittäiset jätekerrokset

Rakennusmestari **Harri Sahla** kertoo, että Salon aluesairaalaan lähtee aamuisin huollosta kaksi miestä jätekerrokselle tyhjentämään ”jätteenkeräysasemat” ja jätehuoneet. Edelliset ovat huoneita, joihin osastoilta voidaan jätetuulua pitkin pudottaa jätteitä. Kuilujen päässä olevat puristinsatelliitit keräävät sekajätettä, joka toimitetaan paikalliselle jätteenkuljettajalle. Kuormaan haetaan myös useista pienemmistä

Kuva: Salla Myllykylä

jätehuoneista sekajätettä. Jätekerrokset tehdään kahdesti päivässä, 7 päivänä viikossa.

Energiajäte pakataan osastoilla jätessäkkeihin, jotka toimitetaan jätehuoneisiin, ja huolto vie ne paikalliselle jätteenkuljettajalle. Samoin huolto vie jätehuoneisiin kerätyt metallijätteet metallinkeräysastioihin. Rakennusteknisten töiden ja remonttien yhteydessä syntyvät jätteet lajitellaan lavoihin ja toimitetaan paikalliselle Rouskis-nimiselle kaatopaikalle.

Pahvit kerätään osittain samoihin huoneisiin, mutta pääosin laitoshuolto vie ne lastauslaiturin yhteydessä olevaan suureen puristinkonttiin, josta paikallinen urakoitsija hoitaa pahvin kierrätykseen.

Keräyspaperi kootaan pienempiin säiliöihin ja tyhjenetään kuten edellä. Keräyslasiastioita varten on eri puolilla sairaalaa 200 litran astioita, joita tyhjenetään tarvittaessa. Osastoilla kerätään suljettaviin muovikanistereihin viiltävä ja pistävä jätte, joka viedään valvotusti jätehuoneisiin ja sieltä huollon toimesta kahteen maahan upotettuun, lukittuun Molok-syväkeräyssäiliöön. Näihin toimitetaan myös saattojätteenä biologiset jätteet. Ne päätyvät lopulta kaatopaikalle valvotusti haudattavaksi.

Sairaalan ongelmajätehuoneeseen kootaan myrkyllisiä ja tartuntavaarallisia jätteitä, jotka toimitetaan Ekokemiin 2–3 kertaa vuodessa.

– Salon aluesairaalaan toimitaan sh-piiriin jäteohjeen mukaisesti ja varmaan valtakunnallisestikin kierrätetään niin paljon kuin näissä oloissa on mahdollista. Jätteenkeräyksellä on myös huollon henkilöitä työllistävä vaikutus, Harri Sahla toteaa.

Loimaalla vakiomäärä

– Loimaan aluesairaalan jätehuollossa on noudatettu jätteidenkäsittelyohjetta niin tarkasti kuin mahdollista, kiteyttää käyttöpäällikkö **Aulis Mahlamäki**.

Hän sanoo huomanneensa, että sekajätteen määrä on hie-man pudonnut, joskaan kaikki ei menne punnituksen kautta, joten aivan tarkkoja lukuja ei saada. Viime vuonna sekajätettä syntyi 54 tonnia.

Pahvi ja paperi kerätään omiin kontteihin, joiden täyttyminen on pysynyt vakiona.

Pahvi saadaan lähes kaikki kerättyä kierrätykseen. Tuhottavan paperin osuus on myös pysynyt vakiona: runsaat 2300 kiloa viime vuonna. Lääkejätettä Loimaalla kirjattiin 885 kiloa.

– Jätteiden lajittelun suurin ongelma on, ettei osastoilla ole tiloja useille jätteasioille. Hyvä kun nykyisetkin mahtuvat, Mahlamäki tiivistää.

TYKSin uusi organisaatio täsmentyy

Esa Halsinaho

– Tavoitteemme on päättää TYKSin uuden organisaation toimialueiden ja palvelualueiden sisällöt toukokuussa, sairaanhoitopiirin johtaja **Olli-Pekka Lehtonen** kertoo.

Silloin täsmentyy, mitä potilasryhmiä tai ”prosesseja” ja mitä palveluita kuhunkin toimi- ja palvelualueeseen kuuluu.

– Tämä on tärkeää, jotta saamme rakenteen vuoden 2013 talouden ja toiminnan suunnittelua varten.

– Toinen asiakokonaisuus on toimi- ja palvelualueiden johtamisjärjestelmä, joka vastaa mistäkin. Sitä käsittelemme 19.4. yhteistyöryhmässä ja 20.4. johdon kokouksessa. Toukokuun alkupuolella käymme näin valmistuvasta esityksestä keskustelua muillakin foorumeilla. Pyrimme strategiamme mukaisesti selkeään organisaatioon, jossa vastuut ovat mahdollisimman yksiselitteisiä, Lehtonen toteaa.

TYKSille sairaalajohtaja

TYKS saa myös oman sairaalajohtajan hallituksen 8.3. tekemän päätöksen mukaisesti. TYKSin sairaalajohtajan kelpoisuusvaatimukseksi päätettiin ”erikoislääkärin pätevyys, tai terveydenhuollon oikeusturvakeskuksen

myöntämä erikoislääkärin pätevyys tai oikeus, sekä dosentin arvo ja hallinnollista kokemusta.”

TYKSin sairaalajohtajan tehtävä on tähän asti sisällynyt sairaanhoitopiiriin johtajan virkaan, mutta organisaation muutuksessa tätä käytäntöä ei enää pidetä mahdollisena.

Lehtosen mukaan sairaalajohtajan virka tulee aivan lähiaikoina yleiseen hakuun.

– Meillä on runsaasti avoimia asioita, jotka on yhdessä päätettävä ennen vuotta 2013. Emme voi menettää aikaa sairaalajohtajaa odotellessamme ja siksi olen määrännyt projektinjohtaja **Heikki Korvenrannan** toimimaan TYKSin suunnittelun osalta va. sairaalajohtajana 1.5.–30.11.2011, mutta kuitenkin enintään siihen asti, kun virka on vakituisesti täytetty. Heikki Korvenranta tuntee erittäin hyvin TYKS 2013-muutoksen ja hän on toiminut jo nyt TYKS 2013 -johtoryhmän esittelijänä, Lehtonen kertoo.

Kuva: Matti Hyyppä

Kirurginen potilashoito on palkitsevaa toimintaa, jonka tulokset näkyvät nopeasti, sanoo Juha Grönroos.

Juha Grönroos on uusi kirurgian klinikan ylilääkäri

Pekka Remes

Tyksin organisaatiouudistus on iso ponnistus

Huhtikuun alussa kirurgian klinikan ylilääkärinä aloittanut Juha Grönroos, 50, pitää Tyksin organisaatiouudistusta suurena ponnistuksena. Uudistuksen jälkeen ei ole enää nykymuotoisia klinikoita, vaan potilaat hoidetaan toimialueilla, joita palvelualueet tukevat. Varsinainen potilashoito on jaettu kahdeksaan toimialueeseen, osin ihmisen anatomian mukaan kuten esimerkiksi vatsatoimialue tai sydäntoimialue.

Uudistuksen tarkoituksena on muun muassa lisätä moniammatillista ja eri erikoisalojen välistä yhteistyötä. Uudistus

tähtää potilaslähtöisyyttä painottaen siihen, että varsinaiseen potilashoitoon jää enemmän aikaa kuin nykyisin.

– Tunnelmani ovat kaksijakoiset. Organisaatiouudistus hyödyttäneen isoja kirurgian erikoisaloja kuten esimerkiksi vatsaelinkirurgiaa joka tulee kuulumaan vatsatoimialueeseen. Toisaalta minulla on huoli siitä, mikä tulee olemaan kirurgian pienempien erikoisalojen asema ja miten ne löytävät paikkansa, Grönroos miettii.

– Pelkästään hallinto-organisaatio ei muutu, vaan myös lähes kaikki yksiköt muuttavat uusin toimitiloihin. Aika vuoteen 2013 on siis haasteita täynnä. Kokonaisuudessaan hyödyt tulevat kuitenkin voittamaan haitat.

Grönroosin mukaan henkilökunta, sekä lääkärit että hoita-

jat, suhtautuvat pääasiassa myönteisesti muutokseen. Suurena syynä siihen on se, että henkilökunta on saanut olla aktiivisesti mukana uudistuksen valmistelussa.

– Talon johdolle kiitos siitä, että henkilökunta on hienosti saanut osallistua asioiden suunnitteluun. Näin lopputulos tulee varmasti olemaan parempi.

Kirurgilla koko hoitoarsenaali käytössä

Mikä Juha Grönroosin sai aikoinaan kiinnostumaan kirurgiasta?

– Potilaan parantamiseksi ovat käytössä paitsi kaikki konservatiiviset keinot myös kaikki toimenpiteet, siis laajin mahdollinen arsenaali. Se kirurgiassa viehätti eniten.

– Kirurgia on myös selkeää. Potilaalla on tietty vaiva, jonka vuoksi hän tulee hoitoon. Useimmiten kyseessä on akuutin ongelma hoito.

Tilastojen mukaan esimerkiksi leikkauksista puolet on päävystysleikkauksia.

Kahvipöytäkeskusteluissa kansa on tietävinään, että tietyn tyyppiset lääkärit erikoistuvat tietyille aloille. Onko näin?

– Kyllä näin voi sanoa. Kirurgian piiriin hakeutuu tietyn tyyppisiä lääkäreitä, ja alkuun piirteet vielä korostuvat koulutuksen ja työn myötä, kunnes sitten iän myötä tasoittuvat.

– Kirurgit menevät suoraan pääasiaan. Näin ollen kirurginen potilashoito on palkitsevaa toimintaa, jonka tulokset näkyvät nopeasti. Täytyy kuitenkin muistaa, että kirurgia on paljon muutakin kuin leikkaamista ja toimenpiteitä.

Kirurgiaa pidetään myös miehisenä alana. Grönroos muistelee, että kaksi vuosikymmentä sitten kirurgian klinikalla ei ollut yhtään naiskirurgia erikoislääkärin virassa. Nyt uusista kirurgeista puolet on naisia. Erityisesti tietyt kirurgiset erikoisalat kuten plastiikkakirurgia kiinnostavat naiskirurgeja.

Grönroosin kiinnostus kirurgiaan alkoi jo opiskeluaikana, kun hän opiskelujen ohessa teki ruumiinavauksia.

– Avauksissa näki ihmisen anatomiaa, ja se alkoi kiinnostaa.

Juha Grönroos on toisen polven lääkäri. Hänen isänsä oli gynekologi. Isä toimi myös pitkään TPS:n jääkiekkjoukkueen lääkärinä.

– Isän myötä varmaankin kiinnostuin lääketieteestä.

Vapaa-ajalla jalkapalloa

Juha Grönroos on syntyperäinen turkulainen ja hän asuu edelleen Turussa. Hän harrastaa liikuntaa ja kuntourheilua omaksi ilokseen. Grönroosin vaimo on myös lääkäri ja hän toimii Tykslabin johtajana. Perheeseen kuuluu kolme lasta, joista enää yksi asuu kotona. Kun lapset olivat nuorempia, vanhemmat olivat aktiivisesti mukana heidän harrastuksissaan. Koko perheen pitkäaikainen yhteinen harrastus olikin juniorijalkapallo.

– Harrastin itse nuorempana jalkapalloa. Nyt poikani pelaa, ja sen kautta olen mennyt mukaan Interin toimintaan, olen ollut muun muassa seuran lääkäri.

Suomalaiset jalkapallonharrastajat ovat jo pitkään eläelleet toivetta, että maajoukkue pelaisi joskus arvoturnauksessa. Grönroos arvelee, että siihen menee vielä vuosia. Syynä on se, että suomalaiset joutuvat antamaan muille tasoitusta harjoitteluolosuhteillaan. On pitkä ja kylmä talvi, mikä vaatisi sisäharjoittelutiloja, mutta niitä on vain kymmenesosa verrattuna esimerkiksi Ruotsiin. Kuplahalleistakaan ei ole paljoa iloa, jos ne eivät kestä talven lumikuormia.

Kotimaisista jalkapallojoukkueista Grönroos kannattaa diplomaattisesti sekä TPS:aa että Interiä. Ulkomaalaisjoukkueista suosikki on kaunista jalkapalloa pelaava FC Barcelona.

Tyks-Sapa-liikelaitos menee sinne, missä asiakkaat ovat

Pekka Remes

Harrastus irrottaa työstä

Harrastuksia löytyy lisääkin kuten veneily saaristossa, mutta myös jotain, jota ei ihan heti yhdistä suomalaiseen jalkapallomieheen.

– Harrastamme vaimoni kanssa tanssia, erityisesti lattareita, omaksi iloksemme. Emme harrasta missään tanssiseurassa vaan tanssimme harrasteporukassa, tosin sielläkin pitää tanssia tosissaan, Grönroos tähdentää.

Harrastuksiin kuuluvat myös viinit, varsinkin punaviinit. Kuten sanotaan, viineissä on eroja, ja viinien maailma on kovin monipuolinen.

– Uuden maailman viineissä, erityisesti argentiinalaisissa, on hinta-laatu -suhde kohdallaan. Ainakin itseni kaltainen maallikkoviiniharrastaja näkee asian näin.

Grönroosin puheessa vilahtelee usein sanapari ”omaksi iloksi”. Hän ei ole niitä, joka tanssisi lappu selkämyksessä kilpatanssia tai harrastaisi viinejä ankaran puritaanisesti. Harrastusten tarkoituksena on tuoda elämään työn vastapainoa. Ilmeisesti työ ja vapaa-aika ovat olleet hyvässä tasapainossa, sillä Grönroosin vanhin lapsi opiskelee lääkäriksi. Hänestä tulee siis lääkäri jo kolmannessa polvessa.

Jos Grönroosin pitäisi valita elämälleen motto tai tunnuskause, mikä se olisi?

– Think positively, ajattele positiivisesti. Asioista pitää nähdä parhaat puolet ja mahdollisuudet.

Uran merkkipaaluja

Juha Grönroos opiskeli Turun yliopistossa. Lääketieteen lisensiaatti vuonna 1986, tohtori 1990, kirurgian dosentti 1996, kirurgian professorin pätevyys 2007.

Kirurgian erikoislääkäri vuonna 1993, gastroenterologisen kirurgian erikoislääkäri 1996.

Tyksen kirurgian klinikalla eri tehtävissä vuodesta 1989 alkaen. Osastonylilääkäri 2003–2004. Tyksen ensiavun tulosyksikön ylilääkäri ja johtaja 2005–2011.

Kirurgian klinikan ylilääkäri ja tulosyksikön johtaja huhtikuun alusta alkaen. Sairaanhoidopiirin hallitus totesi valintaperusteissaan, että hakijoista Grönroosilla oli eniten näyttöä menestyksellisestä yksikön johtamisesta. Hänellä oli myös hakijoista pitkäaikaisin työkokemus Tyksen kirurgian klinikalla. Hänellä oli myös laajin tieteellinen julkaisutoiminta. Ulkomaisissa tieteellisissä julkaisusarjoissa Grönroos on julkaissut 102 alkuperäis- ja katsausartikkeliä.

Toimitusjohtaja **Riitta Luosujärvi** johtaa noin 870 työntekijän ja 120 miljoonan euron Tyks-Sapa-liikelaitosta, joka tuottaa sairaanhoidollisia palveluja. Luosujärvi aloitti uudessa työssään helmikuun alussa.

– Olen päässyt hyvin sisälle asioihin ja tämä oli hyvä vaihe aloittaa. Nyt on oleellista tutustua kaikkiin kuuteen palvelualueeseen. Kaikissa toimipisteissä on ole vielä ehtinyt käymään, Luosujärvi kertoo.

Luosujärvi kertoo yllättyneensä, että vaikka Tyks-Sapa-liikelaitos on kohtuullisen itsenäinen, ohjaa konserni tiukasti liikelaitoksen toimintaa. Kun liikelaitosta perustettiin, oli tuolloin yhtenä ajatuksena tuottavuuden parantaminen selkeällä johtamisjärjestelmällä ja liikelaitoksen johtokunnan asettamalla tavoitteilla. Liikelaitos loisi myös me-henkeä paremmin kuin suuri kuntayhtymä.

Yksi iso muutos on edessä parin vuoden päästä, kun uusi T-sairaala otetaan käyttöön. Lähivuosina ratkaistaan U-sairaalan kohtalo ja se, minne sen toiminnot muuttavat. Ja minne ne menevätäkään, Tyks-Sapa-liikelaitos seuraa perässä.

Liikelaitos on myös saamassa omia uusia tiloja, jos ja kun Micromedicum aikoinaan valmistuu nykyisen helikopterikentän kohdalle. Micromedicum on Turun yliopiston, Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen ja Tyks-Sapa-liikelaitoksen yhteishanke, johon tulevat työskentelytilat 450 ihmiselle.

Tiedotus paremmaksi

Tyks-Sapa-liikelaitos on selvittänyt asiakkaidensa tyytyväisyyttä kyselyin. Niissä nousi esille kaksi asiaa, toinen oli koulutus ja toinen sähköisen tietoliikenteen toimivuus. Asiakkaat kokivat ongelmaksi sen, että tieto ei löytynyt mahdollisimman helposti. Liikelaitos onkin nimennyt henkilöitä nettivastaaviksi.

Internet-palveluissa on vielä kehitettävää. Ihannetilanne olisi, että asiakas voisi itse varata palveluja internetin kautta, mutta siihen ei päästäne koskaan. Asiakkaalla pitäisi olla varma tieto siitä, mitä palveluja hän tarvitsee, mutta se tieto on vain alan ammattilaisella. Palveluja varataan siis jatkossakin puhelimitse.

Mistä löytyvät uudet työntekijät?

Suuret ikäluokat ovat parasta aikaa siirtymässä eläkkeelle. Esille onkin noussut se, miten sairaanhoidopiiri turvaa henkilökunnan saantinsa.

– Ammattikorkeakoulut vastaavat hoitajien koulutuksesta, yliopisto vastaa lääkäreiden koulutuksesta. Lääkäreitä tulee riittämään, mutta ovatko nuoret hakeutumassa hoitoalalle? Onko hoitoalalla hyvän työnantajan maine, Luosujärvi pohtii.

Jotta voisi olla hyvä työnantaja, pitää olla hyvää johtamista. Hyvään johtamiseen puolestaan kuuluu oikeudenmukaisuus ja se, että henkilökuntaa kuullaan. Samalla on huomattava, että itse työelämä on muuttunut. Kun henkilökunnassa on paljon pienten lasten van-

hempia, halutaan työaikojen joustavuutta sekä autonomiaa työsuunnitteluun. Työpaikan houkuttelevuus säilyy, kun pakkotahtisuus jää pois.

– Myös ajattelutapa on muuttunut. Työ ei ole enää ainoa elämänsisältö, vaan työ on yksi osa elämää. Palkkakaan ei ole enää ainoa tekijä, joka ratkaisee työpaikan valinnassa.

Pitkä ura kunta-alalla

Riitta Luosujärvi, 53, on ollut kolme vuosikymmentä kunta-alan sekä sosiaali- ja terveydenhuollon eri tehtävissä. Hän kokee olevansa sosiaali- ja terveysalan ihminen. Luosujärvi on koulutukseltaan yhteiskuntatieteiden maisteri, kasvatustieteiden maisteri ja lastentarhan opettaja.

Hän on syntynyt Rovaniemen maalaiskunnasta. Työtehtäviäkin ovat olleet Pohjois-Suomessa.

Luosujärven edellinen työpaikka oli Länsi-Pohjan sairaanhoitopiiri, jossa hän oli johtajana. Hän haki Turun seudulta työpaikkaa osittain perhesyistä. Pojan perhe asuu Turussa, joten kaupunki on tuttu jo entuudestaan. Toinen syy oli se, että vielä oli mahdollista vaihtaa työpaikkaa ja luoda uutta uraa.

Luosujärvi harrastaa laajasti lukemista ja klassista musiikkia.

– Olen huomannut, että Turussa on vaikea saada konserttilippuja, jos ei ole ajoissa liikkeellä. Konsertit ovat loppuunmyytyjä, Luosujärvi on pannut merkille.

Se on itse asiassa hyvä asia, sillä sehän kertoo sen, että turkulaiset käyvät ahkerasti konserteissa.

Tyks-Sapa-liikelaitos pähkinänkuoressa

Tyks-Sapa-liikelaitoksen tehtävänä on tuottaa sairaanhoidolliset palvelut keskitetysti terveydenhuollon toimijoille. Liikelaitokseen kuuluu kuusi palvelualueita, jotka ovat Tykslab, Varsinais-Suomen kuvantamiskeskus, Varsinais-Suomen lääkehuolto, Varsinais-Suomen välinehuolto, patologian palvelualue ja kliinisen neurofysiologian palvelualue.

Tyks-Sapa-liikelaitos aloitti toimintansa vuoden 2009 alussa. Sillä on noin 870 työntekijää. Henkilökuntamäärältään suurin palvelualue on Tykslab, jolla on 340 työntekijää. Varsinais-Suomen kuvantamiskeskuksesta on 284 työntekijää. Kliinisen neurofysiologian palvelualue on pienin 24:llä työntekijällä.

Liikelaitoksen talousarvio on noin 120 miljoonaa euroa. Myynnistä suurin osa kertyy sairaanhoidopiirin sairaaloista.

Kuva: Pekka Remes

Tyks-Sapa-liikelaitos ottaa mielellään vastaan asiakaspalautetta, sanoo uusi toimitusjohtaja Riitta Luosujärvi.

Päälouottamusmies Sirkka Välimaa siirtyi hyvin ansaituille eläkepäiville.

Markku Näveri

Maaliskuussa vuonna 1968 Sirkka Välimaa pestattiin TYKSin U-sairaalassa sijainneeseen pesulan liinavaatevarastoon. Tehtävänä oli iskeä leimoja sairaalan vaatteisiin.

Eipä arvannut Sirkka tuolloin, ettei talosta hevin pois pääsisikään. Putkesta tuli niin pitkä, että vasta huhtikuun 1. päivänä 2011 hän jäi nauttimaan hyvin ansaituista eläkepäivistä – melkein saman työnantajan palveluksesta. TYKS ennätti vaihtua VSSH:ksi ja Sirkkan titteli useamminkin. Eläkkeelle hän jäi Julkisten ja hyvinvointialojen liitto JHL:n koordinoivan päälouottamusmiehen tehtävistä. Tosin Kunta-alan ammattiliitto KTV:nä sekin tunnettiin vielä kuusi vuotta sitten.

Liinavaatevarastosta Sirkkan tie vei kirurgian klinikkaan sairaala-apulaiseksi vuonna 1969.

– Ylipäätään TYKSiin tuloni oli sattuman kauppa. Minua kiinnosti liikeala, johon oli koulutustakin, mutta kun lapsi oli pieni ja asuntoa varten säästettiin, sairaalan iso palkka ratkaisi, Sirkka nauraa.

Seuraavaksi Sirkka koulutautui välinehuoltajaksi. Työpaikkana oli pääosin edelleen kirurgian klinikan teho-osasto, ja näissä töissä vierähti tuollaiset 11 vuotta. Tällöin hän otti ensiaskeleensa myös luottamusmiessaralla ajaen välinehuoltajien asioita.

”Pahuksen haastavaa”

1990-luvun alkuun sopi vielä reilun vuoden pesti toimistovirkailijana sairauskertomuskeskuksessa, mutta kun Sirkkaa vuonna 1990 pyydettiin KTV:n silloisen päälouottamusmiehen Anneli Gustafssonin sijaiseksi, hän ei tohtinut sanoa ei – arvaamatta, mihin vielä päättyisi.

Vuotta myöhemmin valittiin uutta päälouottamusmiestä. Sirkka ei päässyt kokoukseen vaan lomaili ulkomailla. Hän oli kuitenkin antanut suostumuksensa mahdolliselle valinnalle, ja kas, lomalta palattuaan hän sai huomata olevansa uusi päälouottamusmies.

– Se tuli kyllä ihan puskiasta. En voinut kuvitella tulevani valituksi, mutta muita ehdokkaita ei sitten ollutkaan, hän muistelee.

Sirkka Välimaa: Puskista päälouottamus- mieheksi

Suuren järjestön – jäseniä on tätä nykyä vajaat 2000 – päälouottamusmiehen tehtävät osoittautuivat Sirkkan mukaan ”pahuksen haastaviksi”.

– Uuden opiskeluaikan se alkuun oli, mutta onneksi sain jäsenkunnaltamme täyden tuen.

Oman mausteensa on tuonut JHL:n moniammatillinen jäsenkenttä. Jokaisella ammattiryhmällä kun voi olla aivan omat ongelmansa ratkottavana. Sirkka pitääkin etuna, että on itsekin saanut työskennellä erilaisissa tehtävissä. Enimmäkseen päälouottamusmiestä kuitenkin työllistivät erityyppiset työaikajärjestelyt, vuosilomat, palkkaus ja erilaiset työpaikkakaristititit. Jäsenten edunvalvonta on ollut ja on edelleen luottamusmiestoiminnan pääasia.

– Palkoissa kaiheri se, että tiedettiin muualla maksettavan enemmän. Parannusta on sittemmin saatukin, ja työn vaatavuuden arviointi on edelleen edistynyt kehitystä. Pitäisi vain olla osoitettavissa rahaa TVA:n tulosten toteuttamiseksi, Sirkka sanoo.

Osaava neuvottelija

Tuore päälouottamusmies sai heti alkuun tuta, että jämäkkyys kannattaa. Sukset työnantajan kanssa olivat menneet ristiin ja kättä väännettiin välinehuoltajien palkoista. Sirkkan mukaan työnantaja ei ymmärtänyt välinehuoltajien työnkuvaa ja sanoi korotuksille jyrkän ein päättäen neuvottelut lyhyeen.

– Vietin unettoman yön asiaa pohtien. Aamulla esityksestäni palattiin neuvottelupöytästä, ja yhteisymmärrys voitti: palkkoihin saatiin kohennusta.

Sen jälkeen Sirkka ei ole neuvottelujen takia unettomia öitä viettänyt, mutta jäsenten henkilökohtaiset ongelmat saatoivat seurata kotiin ja pitää valveilla.

Tuon mainitun jämäkkyuden lisäksi kollegat ovat kuvailleet Sirkkaa mm. seuraavilla mainesanoilla: kokenut ja terävä neuvottelija, vauhdikas, asiantunteva, aurinkoinen, tiukka vauhtimimmi, reipas, räväkkä, tasapuolinen, määrätietoinen, iloinen, yhteistyökykyinen, jämäpti, huumorintajuinen, laulutaitoinen, luja, osaava, oikeudenmukainen. Käyttökelpoisia ominaisuuksia neuvottelijalle.

Matkasaarnaaja

Suhdettaan työnantajaan Sirkka kuvaa melko hyväksi.

– Kompastuskiviä on ollut, mutta kivet eivät ole jääneet hiertämään.

Asiaa on Sirkkan mukaan auttanut neuvottelukulttuurin kehittyminen ja järjeistyminen. On päälouottamusmiessaravereita, ja asioita valmistellaan työryhmissä, jolloin yhteiseen päämäärään pääsy helpottuu.

– Eikä työnantajan sanavaraston ensimmäinen sana ole enää ei, vaan sekin haluaa hyvää lopputulosta, Sirkka tuumii.

Päälouottamusmiehen ajankäyttö on parissakymmenessä vuodessa muuttunut sikäli, että alkuun kuuluu enemmän aikaa tapaamisiin jäsenten kanssa ja heidän asioihinsa paneutumiseen. Nyt tavataan usein työnantajapuolta lukuisissa kokouksissa ja työryhmissä, toki koko henkilöstön asioihin tällöinkin paneutuen.

– Sairaanhoidopiirin koordinoivana päälouottamusmiehenä on

tuntenut ajoittain olevansa eräänlainen matkasaarnaajakin ja vielä talkoohengessä: on pitänyt opetella aluesairaaloiden ja tulosalueiden toimintakulttuurit ja -tavat, mikä ei tietenkään ole huono juttu vaan kasvattava ja haastava. Olenpa vain huomannut, että vielä kytee aluesairaaloissa omat tavat.

Kiireisemmäksikin työ on käynyt. Siksi Sirkka on tyytyväinen, että JHL:n uudet päälouottamusmiehet Janne Sjölund ja Päivi Huhtala ovat päätoimisia. Hän itse toimi ensimmäiset kaksi vuottaan osa-aikaisena.

Pehmeästi eläkkeelle

Kohti eläkepäiviään Sirkka on suunnannut vähän kuin porrastaen. Viimeisinä työkuukausina hän on delegoinut tehtäviä seuraajilleen ja luopunut tykkäänään osasta. Lisäksi hän on auliisti jakanut tietotaitoaan.

– Olen iloinen, että tehtävät jäävät hyviin käsiin.

Eläkkeelle Välimaan Sirkka jää hyvillä mielin. TYKSissä ja sairaanhoidopiirissä hän on viihtynyt.

– Ellen olisi viihtynyt, en olisi 43 vuotta talossa pysynyt. Silti lähdän ilman haikeutta, vain hyviä työkavereita jään kaipaamaan.

Vaille luottamustehtäviä veres vapaaherratar ei jää. Sirkka on pitkään vaikuttanut Liedon kunnallispolitiikassa, sekä valtuustossa että lautakunnissa. Mutta vapaalla on nyt myös enemmän aikaa harrastuksille. Moottoripyörä odottaa kuin se kuuluisa hepo kevättä. Matkasuunnitelmia on viritelty lämpimiin maihin, ja kulttuurin ystävänä Sirkka löytää elokuvista, teatterista ja oopperasta. Myös TYKSin seniorit saavat hänestä uuden aktiivijäsenen.

Uutta pääluottamus- miesrintamalla

Markku Näveri

Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin pääluottamusmieskunta on lähiaikoina muuttunut kahden järjestön osalta: **Sirkka Välimaan** jäätyä eläkkeelle VSSHP:n JHL:n koordinoivana pääluottamusmiehenä on aloittanut **Janne Sjölund**, toisena päätoimisena pääluottamusmiehenä **Päivi Huhtala** ja varapääluottamusmiehenä **Marjo Wittfooth**. JHL:n pääluottamusmiehet tavoittaa luottamusmiestöimistöistä, Vähä-Hämeenkatu 1 A 3.

VSSHP:n KTN:n tuore pääluottamusmies on **Jorma Salmen** siirryttyä eläkkeelle **Jari Lehtonkivi** ja varapääluottamusmies **Riku Sallinen**.

JHL

Koordinoiva pääluottamus- mies Janne Sjölund

Janne Sjölund, 49, on taustaltaan psykiatrien sairaanhoitaja, aikuispsykiatrian kuntoutumisosastolta Udestakau-pungista. Luottamusmiehenä hän on aloittanut 1988 ja ollut mukana

niin oman työpaikan kuin sairaanhoitopiirinkin yhteistöiminnassa. Jannen on vetänyt mukaan kiinnostus vaikuttaa ja olla mukana hoitamassa yhteisiä asioita. Janne on mukana myös kunnallispolitiikassa sekä JHL:n yhdistys- ja alueellisen toiminnan lisäksi myös valtakunnallisella tasolla JHL:n edustajiston jäsenenä.

– Nämä vievät mukanaan ja täydentävät sekä tukevat toisiaan, hän tuumii.

Jannen ja Päivi Huhtalan työnjako on vielä viimeistä silausta vailla. Jako ei ole tarkka, ja periaatteessa kumpikin hoitaa kaikkia asioita, mutta koordinoivana pääluottamusmiehenä Jannelle kuuluu kokonaisvastuu työnantajan suuntaan ja sairaanhoitopiirin virallisissa asioissa.

JHL:n pääluottamusmiehiä askarruttaa näinä aikoina erityisesti T-sairaalan ja TYKSiin uuden organisaation tuoma muutos prosesseihin ja toimintoihin ja miten se näkyy heidän jäsenkentässään. Myös peruspalveluhenkilöstön palkkaus, työolosuhteet ja työssä jaksaminen ovat ajankohtaisia asioita, samoin pitkäaikaisten sijaisten vakinaistaminen.

Työn vastapainoksi Sjölundin Janne ammentaa voimaa perheestä, karavaanaritoiminnasta sekä kunnalliselämästä.

Jannen yhteystiedot: puh. 040 500 3398,
lyhytvalinta: 17991, toimisto: 31780

Pääluottamus- mies Päivi Huhtala

Laitoshuoltaja-varahenkilönä TYKSiin Kantasairaalan laitoshuollossa työskennellyt Päivi Huhtala, 49, aloitti laitoshuollon luottamusmiehenä vuonna 2003. Viisi vuotta myöhemmin hän otti hoitaakseen JHL:n varapääluot-

tamusmiehen tehtävät, vuodesta 2008 puolipäiväisesti.

Päivi lähti ay-toimintaan kiinnostuksesta selvittää asioita, jotka tulivat eteen työtovereiden niitä kysellessä. Myös mahdollisuus vaikuttaa yhteisiin asioihin kiinnosti. Hänkin korostaa varsinkin määräaikaisten työntekijöiden vakinaistamisen olevan nyt tapetilla.

Jannen lailla Päivi on innokas karavaanari:

– Joka kesä on päästävä vähintään viikon kahden reissulle.

Akkujaan Päivi lataa myös ristipistotöillä sekä avantoon pulahtamalla.

Päivin yhteystiedot: puh: 050 365 6490, toimisto: 33059

Varapääluotta- musmies Marjo Wittfooth

TYKSiin Kantasairaalan ravintokeskuksessa ravintotyöntekijänä työskentelevä Marjo Wittfooth, 31, ehti toimia jokusen vuoden ravintokeskuksen varaluottamusmiehenä ennen siirtymistään viime syksynä varsinaiseksi luottamusmieheksi. Ja huhtikuussa

hän siis aloitti JHL:n TYKSiin Kantasairaalan puolipäiväisenä varapääluottamusmiehenä. Alun alkaen Marjo lähti ay-toimintaan mukaan ”kokeilumielellä” työkavereiden pyynnöstä.

Varapääluottamusmiehenä Marjo hoitaa TYKSiin JHL-jäsenistön asioita. Luottamusmiestöimistöissä hän on maanantaisin, perjantaisin ja joka toinen tiistai.

Turkulainen Marjo nauttii mökkeilystä ja maalaiselämästä, puutarhan hoidosta, käsitöistä ja hyvistä ystävistä. Janne taas asuu Uudessakaupungissa ja Päivi Paimiossa, joten alueellistakin näkökulmaa on. Uudet pääluottamusmiehet hyödyntävät luottamustehtävissään kukin omaa ammatillista osaamistaan.

Marjon yhteystiedot: puh: 050 365 3720

KTN

Pääluotta- musmies Jari Lehton- kivi

Jari Lehtonkivi ilmoittaa olevansa vuosimallia -66, titteliltään ammattimies, ja hänen työpaikkansa on teknisen yksikön viestintälaitte-

huollossa. TYKSiin Jari on tullut helmikuussa 2002, ja jo seuraavana vuonna hän aloitti KTN:n varapääluottamusmiehenä. Omien sanojensa mukaan hänet talutettiin kokoukseen ja valittiin saman tien kyseiseen luottamustehtävään.

KTN:n Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin pääluottamusmiehenä Jari on toiminut vuoden 2011 alusta, kuten myös Varsinais-Suomen KTL ry:n puheenjohtajana. Aiempaa kokemusta on paikallisyhdistyksen hallituksesta sekä vara/tiedotussihteerin tehtävistä.

Tuore pääluottamusmies näkee haasteeksi väen vaihtumisen: he lähtevät, kun saavat oikein palkattua työtä muualta.

– Työnantajalla olisi tähän kyllä lääkitys, mutta reseptejä se jakelee valikoidusti, Jari napauttaa.

Hauskaksi joskin myös epätoivoiseksi Jari on havainnut byrokratian ja ”hölmöt” tavat, joihin tosin korjauksiakin tuntuu välillä tulevan. Tosin päinvastaistakin kehitystä hän sanoo huomanneensa.

Jarin yhteystiedot: Viestintälaittehuolto
puh. 31 32191, 050 438 1742,
s-posti jari.lehtonkivi@tyks.fi

Varapääluotta- musmies Riku Sallinen

Huoltomestarina röntgenlaittehuollossa työskentelevällä Riku Sallisella, 36, ei ole varsinaista ammattiyhdistys- tai luottamusmiestausta, vaan hän lähti luottamusmieheksi työkavereiden pyynnöstä ollen toki itsekin kiinnostunut

yhteisistä asioista, varsinkin jos niihin pystyy vaikuttamaan.

Työn vastapainona Rikulla on monipuolinen kuntoilu: jääkiekkoa hän pelaa TYKSiin joukkueessa. lisäksi hän harrastaa sulkapalloa ja käy kuntosalilla.

Rikun yhteystiedot: Puh. 33194

Uusittu ohje avuksi, kun seksistä on vaikea puhua

Markku Näveri

Seksuaalisuuden puheeksi ottamisen kirjallinen ohjeisto toi tekijälleen, TYKSiin seksuaalivierojien verkostolle, Pro Nursing ry:n Vuoden 2009 hoitoteko -palkinnon. Nyt ohjeesta on laadittu uusi, parannettu painos Seksuaalisuuden puheeksi ottaminen perusterveydenhuolossa ja erikoissairaanhoitossa. Sen ovat pitkälti työstäneet seksuaaliterapeutti (NACS), sairaanhoitaja (YAMK) **Hanna Petäjä** TYKSiin naistenklinikalta sekä Turun kaupungin seksuaali- ja lisääntymisterveyden asiantuntija, seksuaalipedagogi (NACS) Katriina Bildjuschkin.

– Asia on tiivistetyimmässä ja lukijaystävällisimmässä muodossa. Uutta on mm. keski-ikäisten puheeksi ottamisen malli kaaviona, josta pystyy seuraamaan prosessia. Myös sukupuolisuuden moninaisuuden huomioimiseen on uusi malli, samoin uutta on seksuaaliohjaus-käsite. Esimerkkikysymyksiä on lisätty helpottamaan puheeksi ottamista, ja takasivulle on kolmeen kohtaan tiivistetty ydin, jonka hallitsemalla on jo pitkällä, Hanna esittelee uutuuden antia.

Naistenklinikkan ylilääkäri **Seija Grénman** kiittää tekijöitä ansiokkaasta työstä. Hän muistuttaa, että potilasta auttaakseen ei tarvitse olla erityiskoulutuksen saanut, tarvitaan vain oikea asenne ja neuvonnan perustiedot. Siihen opas on erinomainen apuväline.

Selkeä kokonaisuus

Sisältöä on kehitetty sekä palautteen että tekijöiden omien ajatusten pohjalta. Kiitosta on tullut ensimmäisestäkin painoksesta, mutta Hanna toivoo, että vihkoseen tarttuminen on nyt vielä helpompaa. Ainakin sisältö on paremmin hallittavissa ja kokonaisuus selkeämpi. Ohje löytyy Turun kaupungin internetsivulta: Terveys/Terveiden edistäminen/Seksuaali- ja lisääntymisterveys. Sh-piirin sivulle se tulee myöhemmin. Paperiversiota voi tilata Hannalta.

Sairaanhoitopiirin seksuaali- ja lisääntymisterveyden edistämisen toimikunta toimii aktiivisesti. VSSHP:n seksuaaliterveysverkostossa on yli 60 jäsentä, ja määrä kasvaa jatkuvasti. Jäsenet ovat enimmäkseen TYKSiistä ja Turun terveystoimesta, mutta kiinnostusta on myös muualla.

Seksuaalivierojilla on vastaanotto naisten-, syöpätautien ja ihotautilin klinikkoilla sekä fysiatrian yksikössä. Syksyllä mah-

dollisesti myös sisätautien klinikalla. Lisäksi psykiatrian tulosalueella on omaa toimintaa. Tässä suhteessa ollaan Hannan mukaan vielä aika alkuvaiheessa, mikä on paljon resurssikysymys.

Grénmanin Seija kertoo seksuaalivierojan tai -terapeutin lisäkoulutuksen saaneiden henkilöiden auttavan ja neuvovan potilaita erityisongelmissa, kuten leikkaus- ja sädehoitojen sivuvaikutuksista johtuvissa ongelmissa. Neuvontaa pyritään laajentamaan siten, että myös läheteillä tulleita potilaita voidaan auttaa.

Lupa kysyä - lupa puhua

– Seksuaalisuudesta on järjestetty viime vuonnakin yli 20 luentoa, joissa on ollut yli 700 kuulijaa, ammattilaisia ja opiskelijoita. Lisäksi olemme mukana Terveystarjotin-koulutuksessa, Hanna kertoo.

Ylilääkäri kiittääkin ryhmän koulutuspanosta merkittäväksi: koulutusfoorumeita on ollut useita.

Tärkeä periaate työryhmän toiminnassa on Seijan mukaan pyrkimys tuoda esiin se, että hoitohenkilöstöllä olisi tieto ja taito informoida potilasta niistä hoidon sivuvaikutuksista, jotka voivat vaikuttaa seksuaalitoimintoihin. Potilaalle pitäisi pystyä näyttämään ”vihreää valoa”, että näistä voidaan puhua. Lyhyt kirjallinen informaatio voitaisiin luontevasti liittää myös esim. useisiin leikkauspotilaan ohjeisiin.

Seksuaalisuudesta ei Hannan mukaan ole vielä helppo puhua eikä se ole luonteva osa potilaan hoitoa. Seksuaaliterveysverkoston tavoitteena on tietoa tarjoamalla ja osaamisen kehittämällä tehdä seksuaalisuuden puheeksi ottaminen ja seksuaalivierojen osaksi kokonaisvaltaista potilasohjausta. Hän kertoo tutkimusten osoittavan, että potilas toivoo puheeksi ottamista. Heidän on vain tiedettävä,

Kuva: Markku Näveri

Hanna Petäjä kannustaa tarttumaan uusittuun Seksuaalisuuden puheeksi ottamisen ohjevihkoseen.

että heillä on lupa kysyä.

– Hoitajallekin on usein helpompaa puhua asiasta, jos potilas avaa pelin.

Henkilöstön täydennyskoulutus yhtenäistyy

Sairaanhoitopiirin koko henkilöstön täydennyskoulutuksia koskeva yleiskirje (6/2011) julkaistaan huhtikuussa. Yleiskirjeen ohjeita aletaan soveltaa koulutuksiin, jotka toteutuvat 1.5.2011 ja sen jälkeen.

Yleiskirjeen tavoitteena on yhtenäistää käytäntöjä ja lisätä tasa-arvoa koulutuksiin osallistumisen osalta.

Keskeisenä sisältönä on, että

- työntekijä on yhdessä esimiehen kanssa vastuussa osaamisen ylläpitämisestä

- työntekijän koulutustarve arvioidaan ja koulutussuunnitelma tehdään vuosittaisissa kehityskeskusteluissa
- koulutuksiin osallistumisen tulee olla suunnitelmallista ja organisaatiolähtöistä
- jokaisella terveydenhuollon toimintayksikössä työskentelevällä on oikeus ja velvollisuus osallistua 3-10 päivänä vuodessa täydennyskoulutukseen
- työnantajalähtöiseen täydennyskoulutukseen osallistuvalla korvataan välittömät kulut (matka-/osallistumis-

- maksut) ja maksetaan KVTES:in mukainen päivä/osapäiväraha tai ateriakorvaus
- koulutukseen osallistuva kirjaa itse koulutukset täydennyskoulutuksen seurantaohjelmaan
- esimiehet seuraavat osallistumisen jakautumista tasapuolisesti ja tarpeen mukaan.

Lisätietoja: koulutussuunnittelija Sirpa Saarni, p. 313 1129 tai sirpa.saarni@tyks.fi

Netti on työnhaun tätä päivää

Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiri liittyi vuodenvaihteessa valtakunnallisen Kuntarekry.fi-palvelun käyttäjiin. Kyseessä on verkkopalvelu työnhakijoille ja kuntatyönantajille. Syksyllä 2010 avatussa palvelussa kunnat ja kuntayhtymät voivat ilmoittaa avoimista työpaikoistaan, myös sijaisuuksista.

Markku Näveri

Palvelu sisältää rekrytointijärjestelmän sekä sairaanhoitopiirin työpaikkojen ilmoitus- ja markkinointikanavan. Kuntarekry-järjestelmällä hallinnoidaan rekrytointiprosessin eri vaiheita, kuten täyttöluvan hakuprosessia, hakuilmoitusten julkaisua ja hakemusten käsittelyä sekä viestintää hakijoiden kanssa. Hakijat täyttävät järjestelmässä hakulomakkeen kirjautumalla lomakkeelle hakuilmoituksessa olevan linkin kautta. Nämä löytyvät sairaanhoitopiirin internetsivulta kohdasta Työnhaku.

Rekrytointisuunnittelija **Sanna-Mari Heinonen** henkilöstötoimistosta hehkuu tyytyväisyyttä:

– Tarkoituksena on ollut tehostaa rekrytointia, ja järjestelmä on heti osoittanut tehonsa.

Eroon käsityöstä

Hakemusten käsittely oli aiemmin lähes silkkää käsityötä, johon tarvääntyi aikaa. Nyt esimies ja sihteeri saavat yhteenvedot ja vertailutiedot järjestelmästä muutamassa minuutissa. Ennen hakijoille kerrottiin valinnoista ja oikeasuvaatimismahdollisuuksista kirjeitse. Nyt tämäkin sujuu sähköisesti. Ajansäästön mittavuuden hahmottaa, kun Sanna-Mari kertoo avoimia työpaikkoja olevan vuosittain nelisensataa, ja niihin hakemuksia tulee tuhansia.

Kun virka tai toimi tulee auki, hakuilmoituksen teksti tulee kyseisen yksikön esimieheltä Sanna-Marille, joka tarkistaa

sen ja siirtää muutamalla napinpainalluksella järjestelmään.

Perinteiset paperihakemuksetkin ovat vielä käypiä, mutta ensisijaisesti toivotaan haettavan järjestelmän kautta. Myös kesäsiisijaisuuksien haku sujuu Kuntarekryssä. Niitäkin Sanna-Mari kertoo tulevan toista tuhatta, sähköpostitse, monenlaisin lippusin ja lappusin, josta rulljansista nyt päästään.

Kuntarekryn ansiosta myös sijaisvälitys on päässyt eroon sijaiskorttien selailusta. Tiedot näkee netistä, ja sijaiset voivat itse pitää ne ajan tasalla esim. sopivien aikojen suhteen.

Uusi järjestelmä suo myös työnhakijoille helpon kanavan. Virkaa tai tointa hakiessaan he vastaavat järjestelmän kysymyksiin, eikä enää tarvitse vaivata mielikuvitustaan kehumalla itseään ja rakentaa cv:itä. Hyvä puoli on sekin, että kun hakija/sijainen tutkinto-, työpaikka- ja työaikatietonsa kerran järjestelmään tallentaa, ne säilyvät siellä vastaisen varallekin.

Netti lyönyt läpi

Kuntarekry on löydetty hyvin. Siitä todisteena tarkastelujakson luvut: 350 hakemuksesta vain 20 tuli kirjeitse. Tosin Sanna-Mari muistuttaa, että talon sisäisessä haussa on tässä suhteessa vielä parantamisen varaa. Muutenkin ollaan, hyvästä vastaanotosta huolimatta, edelleen sisäänajo- ja koulutusvaiheessa.

Netti on sairaanhoitopiirin rekrytointi-ilmoitusten pääasiallinen kanava. Sanomalehtien kalliit kokosivun ilmoitukset ovat historiaa, lehti-ilmoituksissa painottuukin lähinnä ima-

gomarkkinointi.

Markkinointia toki tarvitaan netin ilmoituksissakin. Sanna-Mari Heinosen kokemuksen mukaan nykypäivän työnhakijaa kiinnostaa, millaiseen työpaikkaan hän hakee, millainen se on työyhteisönä ja millainen työn sisältö on. Ja ennen kaikkea: miksi juuri siihen yksikköön kannattaa hakea.

– Näin rakennamme positiivista työnantajakuvaa ja näytämme, että kunta-alallakin on vetovoimaa.

Kevään palkkaratkaisuista

Kevään neuvottelutuloksen mukaan palkkoja tarkistetaan:

- Yleiskorotuksella, joka maksetaan kaikilla sopimusaloilla 1.5. lukien samansuuruisena prosentuaalisena 1,2 prosentin korotuksena

- Kertaerällä 1.5., jonka suuruus vaihtelee sopimusaloittain. Kunnallisen yleisen virka- ja työehtosopimuksen (KVTES) ja teknisten sopimukseen (TS) piiriin kuuluvilla se on 100 euroa. Lääkärisopimuksen (LS) piiriin kuuluvilla kertaerä on 250 euroa. Kertaerä maksetaan viranhaltijalle/työntekijälle, jonka palvelussuhde on alkanut viimeistään 1.2.2011 ja jatkunut keskeytymättä 1.5.2011 saakka. Osa-aikatyössä kertaerä on samassa suhteessa alempi kuin osa-aikatyötä tekevän työaika on täyttä työaika alempi. Kertaerää ei makseta, jos viranhaltijalle/työntekijälle ei makseta palkkaa toukokuulta 2011.

- Järjestelyvaraerillä, joiden suuruus varmistuu vasta myöhemmin seuraavan mukaisesti. Suuruus on 0,8–2 %. Paikallisen järjestelyerän toteutuminen on sidottu sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstön kokonaismäärän muutoksiin vuosina 2006–2010. Tilastokeskukselta saadaan henkilöstömäärän muutokset vuosina 2006–2010 huhtikuussa 2011. KT Kuntatyönantajat ja pääsopijajärjestöt toteavat keskitetysti henkilöstömäärän kokonaismäärän muutokseen perustuvan paikallisen järjestelyerän toteutumisen. Järjestelyvaraerien käytöstä ja kohdentamisesta neuvotellaan VSSHP:ssa kevään aikana. Lehden painoon mennessä sisältöneuvottelut eivät vielä olleet käynnistyneet.

Saana Leppä
neuvottelupäällikkö

Kuva: Markku Näveri

Rekrytointisuunnittelija Sanna-Mari Heinonen kertoo uudesta nettityönhakujärjestelmästä olevan monia etuja.

TUORE KASVO

Mia Ehrström har vuxit in i sin roll och sitt arbete på Åbolands sjukhus inremedicinska avdelning.

Det första året på Åbolands sjukhus har varit lärorikt.

– Jag har blivit säkrare på mig själv. Jag har utvecklat mina egna system och vet hur det fungerar bäst. Jag vet för det mesta vad jag håller på med, och om jag inte vet så frågar jag.

Det kan man göra på Åbolands sjukhus. Det är en av de fina sakerna med ÅS, säger Mia Ehrström.

Man lär sig mycket och är tvungen att kunna mycket då man jobbar på den inremedicinska avdelningen. Patienterna har väldigt olika krämpor och på grund av personalbristen har sjukskötarna både bråttom och ett ganska stort ansvar.

Lite fortbildning hinner man ändå med och Mia skall gå på diabeteskurser i vår eller på hösten. Det är kunskaper som behövs ofta på en inremedicinsk avdelning.

Smälter isen

–Som österbottning känner Mia Ehrström sig hemma i det svenska Åbo, men lite förundrad över det finska. Finnarna är svårflirtade, både på grund av språket och på grund av Åbobornas mångomvittnade tillknäpphet inför utbölningar.

Det är liksom inte alltid okej att gå fram och tala med en Åbobo sådär bara på gatan, inte ens för att fråga om bussarna.

Isen smälter vid närmare bekantskap och pojkvännen Tuomas är nu en bra sporre för Mias förkovran i finska.

Hon har också återfunnit barndomsvänner från Jakobstad i Åbo.

I värdeyrkena ger man ofta av sig själv och finns där för människor som har det svårt. Då behövs vänner som man kan gå ut och koppla av med. Det är lika verkligt i Åbo som på film i Chicago och Sydney.

Mia har hittat yrket hon gillar

Inte alla människor vill på sin fritid se det som de sysslar med i sitt arbete. Men Mia Ehrström hör till dem. Hon kan inte motstå sjukhusserier på teve.

Mathias Luther

Det började redan hemma i den röda stugan på Torpvägen i Jakobstad. När Abby och Carol svischade in en patient genom svängdörrarna till dr Dubenko på Chicago County General Hospital så stod teven på hos Ehrströms.

Men den uppslagna läxboken fick också sin del av Mias uppmärksamhet och 2006 blev hon student från Jakobstads gymnasium. Samma höst började hon studera till sjukskötare på YH Novia i Åbo.

– Det var ett ganska självklart val. Jag hade också sommarjobbat i vården, på Jakobstads hemservice.

Långt ifrån Cityakuten, men med en viktig likhet.

– Jag tycker om den mänskliga kontakten, jag vill inte ha ett jobb där jag sitter och tittar på en datorskärm dagen lång eller bara sitter i en kassa.

Säkrare

I slutet av 2009 blev Mia Ehrström färdig sjukskötare. Då hade hon redan börjat med praktik och inhopp på Åbolands sjukhus. Nu som 23-åring har hon sedan början av året fast anställning.

SANASTO

Bekantskap – tuttavuus
Förkovran – harjaantuminen
Koppla av – rentoutua
Krämpa – vaiva
Svårflirtad – kylmäkiskoinen
Svängdörrar – heiluriövet
Tillknäppt – sulkeutunut
Utböling – muukalainen, ulkokuntalainen

Lääkehoidon lupakäytäntö-ohjeistus uudistui 1.4. alkaen

Lääkehoito on keskeinen osa terveydenhuollon tehtäväaluetta. Lääkäri vastaa lääkkeen määräämisestä ja lääkehoidon kokonaisuudesta. Kokonaisvastuu lääkehoidon toteuttamisesta on laillistetuilla terveydenhuollon ammattihenkilöillä. Laki terveydenhuollon ammattihenkilöstä velvoittaa terveydenhuollon ammatissa toimivaa työntekijää ylläpitämään ammattitaitoaan sekä työnantajaa luomaan edellytykset täydennuskoulutukseen osallistumiselle.

Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirissä hoitohenkilöstön lääkehoito-osaamisen varmistamiseksi on otettu käyttöön LOVE – lääkehoidon (Lääkehoidon osaaminen verkossa) verkkokoulutus osana uutta lääkehoidon lupakäytäntöä (Johtajaylilääkärin ohje 1/2011). LOVE-oppimateriaali sisältää neljä kurssia: LOP – lääkeosaamisen perusteet, IV – suonensisäinen lääke- ja nestehoito, ABO – verensiirto ja EPI – epiduraalinen lääkehoito.

Laillistetut terveydenhuollon ammattilaiset (sairaanhoitajat, kätilöt, terveydenhoitajat, ensihoitajat) suorittavat LOP-, IV- ja ABO-osiot ja ne, joiden työtehtävät edellyttävät epiduraalisen lääkehoidon hallintaa, suorittavat myös EPI-osion.

Nimikesuojatut terveydenhuollon ammattihenkilöt (esim. perus- ja lähihoitajat) suorittavat LOVE:sta LOP-osion. Röntgenhoitajat suorittavat LOP- ja IV-osiot, bioanalyytikoiden koulutus määrittellään erikseen yksikön lääkehoitosuunnitelmassa.

Lupakäytäntöohjeistuksen mukaisesti verkkopohjaisessa lääkehoidon oppimisympäristössä opiskellaan teoreettinen tieto ja suoritetaan tentit neste- ja lääkehoidon teoritiedosta sekä lääkelaskuista. Verkkomateriaalin opiskeluun myönnetään palkallista koulutusvapaata. Tenttien lisäksi lääkehoidon osaamisesta annetaan kliininen näyttö yksikön lääkehoitosuunnitelman mukaisesti. Työyksiköissä tarvittavan erityisosaamisen varmistamiseen käytetään tarvittaessa lisäksi työyksiköiden omia lääkehoito-osoita.

Kurssit Moodlessa

LOVE-verkkokurssit löytyvät VSSHP:n ja TY:n lääketieteellisen tdk:n yhteisestä verkko-oppimisympäristöstä Moodlesta sairaanhoitopiirin verkossa olevilta koneilta

LOVE
 LÄÄKEHOIDON OSAAMINEN VERKOSSA

osoitteesta <http://moodle.vsshp.fi>. Moodleen kirjaututaan omilla mikroverkkotunnuksilla ja osastonhoitajia on pyydetty välittämään eteenpäin kullekin hoitohenkilökunnalle kuuluvalla kurssiavain, jolla pääsee rekisteröitymään LOVE-kurssille.

Kukin klinikka on nimennyt omat koordinoivat lääkehoitovastaavansa, jotka ovat jo osallistuneet uuteen lupakäytäntöön ja LOVE-materiaalin käyttöön perehdyttävään koulutukseen. Koordinoivat lääkehoitovastaavat kouluttavat edelleen oman klinikkansa muut lääkehoitovastaavat, jotka vievät asiaa eteenpäin omalla osastollaan. Uuden ohjeistuksen mukaisia lääkehoidon lupia aletaan suorittaa heti huhtikuun alusta alkaen ja koko hoitohenkilöstön luvat tulisi uudistaa siirtymävaiheen loppuun 31.3.2014 mennessä.

Lisätietoja saa oman osaston lääkehoitovastaavalta sekä vs. suunnittelija Arja Pekoselta, arja.pekonen@tyks.fi, ja koulutus-suunnittelija Sirpa Saarnilta, sirpa.saarni@tyks.fi.

Sirpa Saarni
 Arja Pekonen

Lajinsa löytänyt – juoksuun hurautunut

Marjo Peltoniemi

Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin logistiikkakeskuksessa toimistosuhteena työskentelevä Heli Lehtinen on juoksun aktiiviharrastaja.

Helin työmatkat sujuvat usein juosten ja taannoin hän reipäsi osallistumalla 24 tunnin juoksuun. Omistautumisesta lajille kertoo jotain, että Helin viikoittaiset lyhyemmät lenkit ovat noin 10 km ja pidemmät 30 tai 40 km pitkiä. Puolimaratonella hän on juossut parisenkymmentä, maratoneja 10 ja ultramatkoja neljä: 50 km, 58 km, 100 km ja 167 km.

Paitsi fyysistä kuntoa, juokseminen antaa paljon muutakin.

– Vastoinkäymiset eivät tunnu niin vaikeilta käsitellä. Harrastus kasvattaa asennetta: periksi ei anneta kovinkaan helpolla. Luonne muokkautuu uudestaan ja turha äkkipikaisuus karsiutuu. Laji kasvattaa juoksijasta myös nöyrän: jokaisessa kilpailussa voi tapahtua mitä vain, ja koskaan ei voi lähtöviivalla varmaksi tietää sijoittumisesta tai ajasta. Mutta siinä se jännitys piileekin, Heli valaisee lajin saloja.

Vastapainoa istumatyölle

Nykyisessä työssään Turun Lausteella sijaitsevassa sairaanhoitopiirin logistiikkakeskuksessa (entisessä keskusvarastossa) hän on viihtynyt viisi vuotta. Harrastus tuo istumatyölle hyvää vastapainoa. 44-vuotiaan kolmen lapsen äidin ohjelmaan kuuluu kolmesti viikossa yhdistelmätreeni: hän juoksee matkat kotoaan Pääskylvuoresta jokivarren kuntosalille Elixiaan, jossa ohjelmassa on spinning. Liikunta yhdistää myös perhettä, sillä lapset lähtevät mielellään mukaan uintireissulle kerran viikossa ja perheen Bichon Frisee -koira on hyvää lenkkeilyseuraa.

Liikkeelle lähteminen palkitsee aina, sillä juokseminen piristää ja tuo hyvää mieltä. Harrastuksen parista löytyy myös

uusia ystäviä. Aktiiviliikkujan on joskus muistutettava itseään välipäivistä.

Heli on harrastanut juoksuja ja spinningiä jo 15 vuotta. Kipinä lähti hänelläkin monen muun tavoin pienestä ja syttyi puhtaaksi intohimoksi ja rakkaudeksi liikkumiseen.

Säätä pelkäämättä

Helin harrastama ultrajuoksu on kasvattanut suosiotaan. Ultrajuoksulla tarkoitetaan kaikkia maratonia (42,195 km) pidempiä juoksumatkoja, jotka voivat olla kilometri- tai aikaperusteisia.

24 tunnin juoksu, jonne juoksukaveri sai Helin yllytettyä mukaan, järjestettiin Espoossa sisähallissa tämän vuoden tammi-kuussa neljännen kerran.

– Olo vaihteli koitoksen aikana: en jaksaa, jaksan... Henki tapahtumassa oli tosi hyvä ja se oli myös hieno tilaisuus oppia tuntemaan itseään. Jälkeenpäin oli leijuva, suorastaan euforinen olo. Palautuminen kesti kaikkiaan neljä viikkoa ja lenkillekin pääsin ensimmäisen kerran vasta kahden viikon päästä.

Tulevana kesänä harkinnassa on ulkona juostava 48 tunnin juoksu Kaustisilla sekä kolme 100 km:n kilpailua.

Luupiikki, pohjerevähdytys, nilkkavaivat... Helillekin ovat tulleet tutuksi joka juoksijan tuntemat piinat eli urheiluvammat. Onneksi suurin osa niistä paranee ja on hoidettavissa. Heli kertoo, että ikäkin jo vähän muistuttelee itsestään ja tulee vastaan jossain vaiheessa kaikilla aktiiviharrastajilla. Ulos mennään säässä kuin säässä, sillä raitis ilma ja vuodenaajoista nauttiminen ovat osa upeaa juoksuelämystä, vaikka myrskyt ja kesän kuumimmat helteet koettelevat konkareitakin. Työkaverit ovat suhtautuneet harrastukseen positiivisesti ja kannustavasti, sillä heistä monet ovat liikunnallisia eri lajien parissa.

Kuva: Marjo Peltoniemi

Heli Lehtinen käy Urheilupuiston kauniissa maisemissa ulkoilemas- ja juoksupurukan kanssa muutaman kerran viikossa. Tällä kertaa kuvauspaikaksi valikoitui sään vuoksi Kupittaan urheiluhallin sisäjuoksurata, vaikka juoksijat itse eivät säätä pelkää.

Liikuttava kisa patistaa jättämään auton talliin

Markku Näveri

TYKSin henkilökuntaneuvosto järjestää tänä vuonna kuudetta kertaa kaikille sairaanhoitopiirin työyksiköille tarkoitettua Liikuttavan kisan – Pyöräile, kävele töihin. Se käydään ajalla 2.5.–30.9.

– Osallistujamäärä on kasvanut vuosi vuodelta. Viime vuonna heitä oli 25 työyksiköstä noin 600, kertoo kuntojaoston vetäjä Susanna Nurmi.

Kisan tarkoitus on, että auto jäisi talliin ja työmatka taitettaisiin kävellen, pyöräillen tai vaikkapa juosten. Varsinkin kauempana asuville sopii yhdistelmä pyöräily – kimpakyyti.

Kuva: Markku Näveri

Henkilökuntaneuvoston puheenjohtaja **Jussi Rantanen** luettelee kisalle monia tavoitteita:

– Haluamme tukea ja kannustaa yksiköitä yhteisöllisyyteen ja lisätä me-henkeä. Mutta myös jättämällä autolla työhön tulo vähemmälle helpotamme parkkipaikkapulaa ja tuemme sh-piirin ympäristöohjelmaa vähentämällä autoilun aiheuttamia epäpuhtauksia.

HKN on kisailijoita kannustaakseen tehnyt sairaanhoitopiirin johdolle esityksen, että osallistujat vapautettaisiin kisan ajaksi pysäköintimaksusta. Juttua laadittaessa päätös ei vielä ollut tiedossa.

Parhaat palkitaan

Tässäkin kisassa parhaat palkitaan, vaikka leikkimielisyys onkin kilpailussa etusijalla. Osallistujamäärä suhteutetaan työyksiköiden henkilöstömäärään, jotta yksiköt olisivat samalla viivalla. Yksiköt myös laativat omat osallistumislistat. Virallista kaavaketta ei ole, ja luovuutta saa käyttää, mutta Susannalla on tarjolla mallikaavakkeita. Kisaan ilmoittaudutaan Susannalle sähköpostitse 26.4. mennessä.

– Urheilullisuus Liikuttavassa kisassakin voittaa ja palkitaan, mutta huomioimme kyllä ne yksiköt, jotka ovat nähneet

Tuula Kupiainen, Susanna Nurmi ja Jussi Rantanen Tuulan menopelin ääressä.

vaivaa ja saaneet väkensä liikkeelle, Jussi sanoo. Palkinnoissa painottuu pyöräily sekä yhteisöllisyys, se, että ne tulevat koko yksikön iloksi.

Pyöräilyllä kroppa ja mieli kunnossa

Parhaita palkintoja työmatkaliikunnasta ei kuitenkaan mitata tavaroissa. Aikuisten teho-osastolla perushoitajana työskentelevä **Tuula Kupiainen** on taittanut koko 16-vuotisen TYKS-uransa työmatkat polkupyörällä. Tai onhan hänellä yksi poikkeus sääntöön: jos pakkasta on yli 20 astetta, pyörä jää kotiin.

Tuula polkee Raision keskustasta 10 kilometriä Kantasairaalaan. Matka taittuu hyvissä oloissa 40 minuutissa, huonoissa kuluu tunti. Ajokkina hänellä on 7-vaihteinen fillari, joka on varustettu tehokkain valoin ja talvella nastarenkain. Kuski taas sonnustautuu luonnollisesti kypärään ja kylmällä säällä lasketelijoitten kommandopipoon.

– Pakkasesta ei juuri muuta haittaa ole kuin että pyörän vaihteet tuppavaat jäätymään kakkoselle, Tuula nauraa.

Tuula kertoo olevansa osastonsa vanhin ja haluavansa innokkaasti nähdä, mihin nuoremmat venyvät Liikuttavassa kisassa. Pyöräilyä liikuntamuotona hän suosittelee ”ehdotto-masti”:

– Työssä jaksaa hyvin, fiilis on korkealla, pysyy terveenä ja virkeänä, hyvässä kunnossa ja sutjakkana ilman dieettejä.

Täysipainoisen pyöräilyn varmistaa, että työpaikalla on käytettävissä hyvä pukukoppi ja suihku. Tuulan toiveisiin kuuluvat myös liikennesääntöjen parempi tunteminen ja teiden talvikunnossapito. Hän jakaa myös HKN:n toiveet lukittavista pyöräsuojista Kantasairaalaan, eivätkä lainattavat polkupyörät olisi hassumpi idea. Niillä voisi helposti kulkea esimerkiksi Kantasairaalan ja Kirurgisen sairaalan väliä.

Mitä saamme tyhy-rahalla?

– Henkilökunnan työhyvinvointia sekä kuntoilu- ja virkistystoimintaa tukeva määräraha on jaettu yksiköiden määrärahaan ja keskitettyyn määrärahaan, kertoo henkilöstösihteeri **Saija Jokinen** sairaanhoitopiirin henkilöstötoimistosta.

Markku Näveri

Keskitettyä työhyvinvointia sekä kuntoilu- ja virkistystoimintaa tukevaa määrärahaa ovat voineet anoa TYKSin henkilökunta-neuvosto, alueelliset henkilökuntayhdistykset ja alueelliset työhyvinvointia sekä kuntoilu- ja virkistystoimintaa järjestävät ryhmät.

Ajatuksena on, että yksi tai useampi alueen toimija järjestää kuntoilu- ja virkistystoimintaa, johon voi kuka tahansa kyseisen alueen työntekijä osallistua. Rahalla pyritään tukemaan nimenomaan yhteistyötä kuntoilun ja virkistyksen järjestämisessä niin, ettei esim. henkilön työyksikkö vaikuta osallistumiseen.

Saija tarkentaa perusteita:

– Keskitettyä rahaa ei myönnetä yksittäisille yksiköille tai toimintaan, joka on rajattu vain jonkin yksikön työntekijöille. Esim. Salon alueen kuntoilu- ja virkistystoimintaa järjestävä ryhmä tai ryhmät hakevat yhteistyössä koko alueen henkilöstön

määrärahaa riippumatta siitä, onko henkilö Sapan, huollon tai jonkin muun yksikön työntekijä. Näin rahat ovat käytössä siellä missä henkilöt työskentelevät.

Yksiköihin on ohjeen mukaisesti budjetoitu työhyvinvointia sekä kuntoilu- ja virkistystoimintaa varten 28 €/vakanssi. Yksikkö suunnittelee toiminnan yhdessä, ja rahan käytöstä päättää yksikön päättävä viranhaltija.

Asiaa koskevan yleiskirjeen (1/2011) alussa on läpinäkyvyyssperiaatteella esitetty koko sairaanhoitopiirin euromääräinen varaus työhyvinvointiin eli 260 000 €, joka on laskennallisesti vakinaista virkaa/tointa kohti 40 €. Tämä jakautuu seuraavasti: 28 € yksiköille, 10 € keskitettyyn rahaan, 2 € sairaanhoitopiirin työhyvinvoinnin koordinaatiotyöryhmälle (tällä rahalla järjestetään mm. vuosittaiset kävelytestit jne.).

Vakka-Suomessa taidetaan suunnittelu

– Työhyvinvointiin kohdennettu määräraha on merkittävä asia henkilökunnallemme. Rahamäärä ei ole järin suuri, mutta se tarjoaa mahdollisuuksia monenlaiseen toimintaan.

Rahan käytön suunnittelu onkin varsinainen taitolaji. Tämänkin asian taitajia meiltä löytyy, sillä käyttötarkoitukset ovat hyvin moninaisia, kuvailee TYKSin Vakka-Suomen sairaalan tyhy-ryhmän puheenjohtaja, johtava ylihoitaja Esko Tähtinen.

Tänä vuonna raha on yksiköissä suunniteltu käytettäväksi mm. ”omatoimivaellukseen” jossain lähialueen kohteessa, hoh-tokeilaukseen, seikkailupäivään Uudenkaupungin edustalla sijaitsevassa saarella, teatterimatkaan ja saaristoristeilyyn. Tyhy-toiminnan myötä on mahdollisuus kokeilla ja kokea asioita, joihin ei ehkä muuten tulisi ryhdyttyä. Työyhteisön tilaisuus tehdä jotain yhdessä koetaan hyvin tärkeänä.

Yhteisellä tyhy-rahalla tuetaan henkilökunnan käyntejä Uudenkaupungin ja Laitilan uimahalleissa sekä kuntosaleilla. Tukiosuuden voi saada neljästi kuukaudessa. Henkilökunta käyttää niin uimahalleja kuin kuntosalejakin kiitetävän aktiivisesti. Käyttö ei ole vähentynyt, vaikka oma osuus maksusta onkin hieman viimevuotista korkeampi.

– Vakka-Suomen sairaalan käytössä on yksiköille kohdennettua vakanssikohtaista määrärahaa 4060 euroa. Yhteistä tyhy-rahaa meillä on tänä vuonna käytössä 1740 euroa. Anoimme sh-piiriltä lisäksi keskitettyä työhyvinvointia sekä kuntoilu- ja virkistystoimintaa tukevaa määrärahaa ja sitä myös iloksemme saimme 1450 euroa.

Salon alueella tutut suuntaviivat

Salon alueen alueellisen tyhy-ryhmän sihteeri, sairaanhoitaja **Tiina Leivo-Järvi** toteaa, että yleiskirjeessä määriteltyjen työhyvinvointiin jaettavien määrärahojen suuntaviivat eivät Salon alueella paljon poikenneet entisistä.

– Suurin muutos oli, että saimme anottua koko alueelle

Henkilökunta jumppaa TYKSSissä tiistaisin. Vetäjän palkkio pulitetaan tyhy-rahoista.

yhteistä määrärahaa: saman budjetin ”piikkiin” saimme huollon, logistiikan, taloushallinnon, työterveyshuollon ja Sapan eri toimintayksiköt.

Kokonaissumma vakanssia kohti pysyi samana kuin ennenkin: 40 €/vakanssia kohti vuodessa. Kun yksikkökohtaiseen käyttöön tulee nyt 28 €/vakanssi, se oli 23–25 € yksikön koosta riippuen vuonna 2010. Yhteiseen tyhy-toimintaan jäi noin 15 €/vakanssia kohti vuonna 2010 ja tänä vuonna keskitettyyn alueelliseen tyhy-toimintaan on budjetoitu 10 €/vakanssi. Tiinan mukaan keskitetty määräraha helpottaa organisaatioiden toimimista yhdessä. Varsinkin pienen yksikön henkilökunnan kannalta on mukavaa, kun voi osallistua yhteiseen toimintaan ilman erillistä laskutusta.

Salon alueella jatketaan vuonna 2011 lähes samaan tapaan kuin vuonna 2010. Keppijumppa ja lentopallo jatkuvat kerran viikossa. Avantouintia voi harrastaa, ja kesäaikaan ovat sairaalan mökkiranta ja sauna vapaasti käytössä. Painonhallintaryhmän toimintaa tuetaan osallistumalla esim. uimahallimaksuihin.

Salon aluesairaalan henkilökunta saattoi vuonna 2010 hakea 10 euron arvoisen liikunta/kulttuurisetelin. Nyt se on mahdollista koko alueen henkilökunnalle. Tukimuoto on ollut varsin pidetty ja hyödynnetty.

– Hankalaksi kaiken toteuttamisen tekee se, että raha on laskettu vakanssipohjaisesti ja kuitenkin tukea käyttäviä työntekijöitä on paljon. Emme ole toistaiseksi halunneet rajata esim. sijaisia pois tuen piiristä. Liikuntasalivuokrat vievät puolet koko potista, vaikka ohjaus on ilmaista asiantuntijuutta talon sisäältä. Vuosi 2011 on yhteisen toiminnan ja yhteisen budjetin kokeilu-vuosi. Alueellinen yhteistyö on positiivista, mutta määrärahan riittävyys kattaa edes tämä toiminta arveluttaa, Tiina puntaroi.

Lisäaika ilahduttaa Loimaalla

– Tyhy-rahamen pienoinen nousu ei niinkään vaikuta meillä toimintaan tänä vuonna. Enemmän olemme iloinneet siitä, että tyhy-toimintaan käytettävä aika on nyt määritetty uudelleen ja sitä on käytettävissä entisen kahden tunnin sijasta neljä, selvittää Loimaan aluesairaalan tyhy-vastaava, sairaanhoitaja **Satu Laine**.

Edellisvuosilta vakiintunutta on talon tyhy-jumppa joka torstai Loimaan fysikaalisessa hoitolaitoksessa, jonne on vapaa pääsy eikä toistaiseksi omavastuuta. Uimaan pääsee Vesihoviin yhden euron omavastuulla kerran viikossa.

Viime syksynä järjestettiin koko talon yhteinen liikuntailtapäivä Eerikkilän urheiluoipistolla yhdessä henkilökuntayhdistyksen kanssa. Myös ensi syksynä on tarkoitus järjestää koko talon yhteinen liikuntatapahtuma.

Syksyn pimeimpään aikaan on suunnitteilla yllätysohjelmaa työpäivän lomassa, mutta siitä tyhy-ryhmä ei vielä paljasta enempää.

– Muuten olemme olleet melko tyytyväisiä tyhy-rahojen riittävyyteen, mutta täällä ”periferiassa” toimintaa suunnitella täytyy huomioida, että joka paikkaan on pitkä matka ja rahaa kuluu paljon matkakustannuksiin. Siksi esim. osastojen omissa tyhy-iltapäivissä jää melko paljon maksettavaa työntekijöille itselleen, jos haluamme lähteä Loimaan ulkopuolelle.

TYKSissä runsaasti tarjontaa

TYKSin henkilökuntaneuvoston puheenjohtaja **Jussi Rantanen** toteaa tyhy-määrärahaa olevan käytössä saman verran kuin vuonna 2010. Tarjottava anti on monipuolista, niin ruumiin kulttuuria kuin mielen virkistystä. Rahalla on jo sponsoroitu perinteinen tammikuun piknikriteily 200

osallistujan voimin. Toukokuussa on vielä perinteisempi Naisten kuntovitonon, joka on tarkoitettu koko sh-piirin naisväelle. Kaikille työyksiköille on myös Liikuttava kisa. Kesäkuussa nautitaan Blondi-musikaalista Sappalinnan kesäteatterissa, syksyllä on luvassa konsertti- ja teatterielämyksiä, ja Metsä-Jukolan karaokeillat jatkuvat.

Jussi lisää vielä TYKSin kuntojaostot: keilailu, golf, melonta, sähly, itämainen tanssi, sulkapallo/tennis, pesäpallo, kalakerho, kaukalopallo, Paimion sairaalan kuntojaosto, jääkiekko, lentopallo ja jumppa. Ne toimivat tyhy-määrärahan avulla ja osallistuvat sairaaloiden välisiin kilpailuihin. Lisäksi HKN sponsoroi edelleen alennuslippuja elokuviin, teatteriin ja uimahalleihin.

SARVESTA HÄRKÄÄ

Pirjo Penger
Jytyn pääluottamusmies

Pääluottamusmiehet kirjoittavat tällä palstalla vuorotellen ajankohtaisista aiheista.

Jokaisen työntekijän oikeus

Jokaisella työntekijällä on oikeus hyvään johtajaan. Sellaiseen esimieheen, joka kohtelee työntekijöitä tasapuolisesti ja oikeudenmukaisesti, riippumatta ammattiryhmästä, sukupuolesta, iästä tai muusta tekijästä. Ei sellaiseen, joka suosii omia tai kaverin sukulaisia toisten kustannuksella. Pärstäkerroin ei saa vaikuttaa työntekijöiden kohteluun. Vähättely, eristäminen, mustamaalaaminen, uhkailu, käskyttäminen, sivuuttaminen ja yksilöllisten ominaisuuksien arvostelu ovat tuomittavia käyttäytymismalleja työyhteisössä. Tämä koskee myös esimiehiä.

Hyvä johtaminen on yksi tärkeimpiä työhyvinvoinnin peruspilareita. Hyvä johtaja huolehtii siitä, että työntekijöillä on mahdollisuus tehdä työnsä hyvin. Hyvä esimiestyö ei ole vallankäyttöä ja pomottamista tai oman edun tavoittelua.

Yllättävän monet työyhteisön ongelmat johtuvat huonosta johtamisesta. Jotkut esimiehet toimivat täysin omavastaisesti, sopimuksia tai säännöksiä ei joko oteta huomioon tai niistä ei tiedetä. Virkavapauksien myöntämisessä ja

työvuorotaulukkojen tekemisessä käytetään omia tulkintoja. Muistellaan vuosien takaisia ohjeita, jotka ovat ehtineet matkan varrella muuttua.

Joillakin osastoilla työvuorolistat tulevat myöhässä tai työntekijät joutuvat korjailemaan esimiehen tekemiä listoja. Työvuorot lomien jälkeen eivät ole tiedossa ennen lomaa, ja työntekijät joutuvat soittelemaan osastolle saadakseen tietää, mihin vuoroon ovat tulossa lomalta töihin. Usein ei esimiehiä osastolla näy, ja henkilökunta tuntee olevansa täysin oman onnensa nojassa. Jopa päivittäisen työn sujuvuus saattaa vaikeutua. Epätietoisuus, epäselvät työnkuvat, käytännön asioiden sekavuus ja vähäinen tuki omaa työtä kohtaan voivat aiheuttaa turhautumista, joka saattaa näkyä myös työn laadussa.

Usein työntekijä ei monista yrityksistään huolimatta saa esimiestä tavoitettua; sähköposteihin ei vastata eikä niitä tavattaessa edes kommentoida millään tavalla. Kiire ei ole hyväksyttävä syy olla toistuvasti vastaamatta yhteydenottoihin – lieneekö esimies tehtäviensä tasalla, ellei hän huolehdi perusasioista.

Ristiriitatilanteissa tai epäasiallisen käyttäytymisen ilmentyessä osastolla esimiehen on huolehdittava siitä, että tapahtumat selvitetään totuudenmukaisesti. Ei niin, että suosikki-työntekijä on automaattisesti oikeassa ja toinen väärässä.

Esimiehet eivät aina osaa jakaa tietoa ja puhua työntekijöille asioista. Työntekijöiden purnatessa esimies ei välttämättä

löydä keinoja ratkaista tilanne, vaan sulkeutuu huoneeseensa ja vetoaa omiin kiireisiinsä.

Jatkuva ylikuormitus työssä voi johtaa työuupumukseen. Työuupumuksesta kärsivä ihminen menettää työn ilon ja kyseenalaistaa työn merkityksen. Esimiehen tulee olla selvillä työntekijöiden työn sisällöstä ja työn määrästä. Esimiehen velvollisuus on pyrkiä tasaamaan työt niin, että kukaan ei uuvu työtaakkansa alle. Hyvä esimies huomioi mahdollisuuksien mukaan myös työntekijöiden tarpeet edetä vaativampiin tehtäviin.

Sairaanhoitopiirin strategiassa vuosille 2007–2015 yhdeksi strategiseksi tavoitteeksi on kirjattu hyvä johtaminen ja yhtenäinen toimintakulttuuri, josta otteena: ”Aloitettua johtamiskoulutusta jatketaan ja kehitetään. Kolmiportainen johtamiskoulutus suuntautuu ylipäätään johtoon, keskijohdantoon ja lähiesimiehiin. Jokaisella tasolla lisätään johtamiskoulutuksen määrää ja sen laatua kehitetään. Johto- ja esimiestehtäviin rekrytoitaessa huomioidaan johtamistaidot ja -ominaisuudet.”

On hieno asia, että myös esimiesten koulutuksen tarve on tiedostettu. Koulutusta todella tarvitaan – ja jo rekrytointivaiheessa tulee käyttää tarpeeksi resursseja hyvien esimiesten löytämiseksi.

Kuva: Markku Näveri

Lähetin työ kysyy kuntoa ja muistia

vaativat osansa ajasta.

Anni huolehtii A-sairaalan B- ja C-siipien postista. Talon jokaisella lähettillä on omat alueensa, mutta toisia tuurataan aina tarvittaessa.

Kiinamyllynmäki on rakennuskannaltaan tunnetusti varsin monimuotoinen, ja ensikertalaiselle oikeaan paikkaan löytäminen ei ihan vaivatonta olekaan. Näin kävi Annillekin:

– Ensimmäisen viikon olin aika hukassa, mutta onneksi vanhemmat lähetit opastivat.

Jos posti ei kulje

Lähetin työhön kuuluvat säännölliset päivittävät kierrot, joita on vähintään viidestä kuuteen. Lisäksi tulevat akuutit kuljetuspyynnöt, niitäkin useita päivässä. Eräänlaiseksi nyrkkisäännöksi Anni mainitsee, että lähetit kuljettavat kaiken, minkä yksi ihminen pystyy viemään. Esimerkiksi isot ja raskaat laitteet ja muut paketit jäävät vahtimestareiden tai kuljetusyksikön huoleksi.

Lähetien työaika on joko klo 7–15 tai 8–16. Ilta- ja viikonloppuvuoroja ei ole. Päivystysaikaisesta lähettitoiminnasta huolehtivat potilaskertomuskeskuksessa työskentelevät vahtimestarit. Kesäisin on Annin mukaan rauhallisempaa, kun osastoja on kiinni, mutta lomien jälkeen on yleensä ”aika hullina”.

Joskus lähetit saavat risuja, kun postia ei ole näkynyt, mutta monesti syy on aivan muualla. Sairaaloissa liikkuu paljon kuoria, joissa on pelkkä vastaanottajan nimi tai osoite on väärä.

Joskus taas on unohtunut tehdä intrassa oleva sisäisen postin osoitteenmuutosilmoitus. Uutena ongelmana esiin on tullut, että postiosoitteena käytetään kustannuspaikkaa, mikä ei aina ole sama kuin osastonumero. Uusia osastonumeroita myös ”syntyy” tiuhaan tahtiin eikä niistä tule tiedotetta. Tämä kaikki hidastaa postinkulkua ja aiheuttaa ylimääräistä työtä. Myös ns. kiirelähetyksissä kannattaa miettiä, onko kiire todellinen ja ainakin kertoa, milloin lähetyksen on oltava perillä. Näillä keinoin helpotettaisiin lähettien työtä. Lisäksi lähettikeskus toivoo, että osastot, joilla on käytössään putkiposti, sitä myös käyttäisivät.

”Huippuhomma”

Lähetin kävelee päivittäin kilometrikaupalla. Reippaus on ominaisuus, jonka Anni ensimmäisenä mainitsee kuvaamaan hyvän lähetin edellytyksiä. Toinen on hyvä muisti: on muistettava valtavasti nimiä ja osastoja, muualtakin kuin Kantasairaalaista. Yhteistyökyky ja erilaisten ihmisten kanssa toimeentuleminen eivät ole pahitteeksi.

Mäkisen Anni pitää työstään:

– Huippuhomma, kun saa liikkuu ja pitää kuntoa yllä. Tässä näkee sairaalatoimintaa monelta kantilta ja tapaa paljon ihmisiä. Lähettikeskuksessa meillä on mukava, rento ilmapiiri. Vaihtuvuuttakin on, koska lähetteinä on paljon opiskelijoita, mutta konkarit ottavat tulokkaat aina hyvin vastaan.

Markku Näveri

Vielä eivät sentään kaikki palvelut suju sähköisesti. Sairaaloissa liikkuu päivittäin suuri määrä monenlaista tavaraa: perinteistä postia kirjeistä lehtiin, näytteitä, verta, instrumentteja ynnä muuta. Nepä eivät liikkuisi mihinkään ilman lähettejä. Heitä on sairaanhoitopiirissämme 24, TYKSin Kantasairaalaissa 14.

Yksi TYKSin A-lähettikeskuksen kolmesta lähettistä on **Anni Mäkinen**. Hän on työskennellyt lähettinä nelisen vuotta.

– Välillä pitempiä jaksoja, välillä vähän lyhyempiä, Anni sanoo viitaten siihen, että fysiikan opiskelut Turun yliopistossa

Kuva: Markku Näveri

Juhlalumua tyksiläisittäin

Kunniamerkin saivat vas: ylilääkäri Juhani Airaksinen, sisäinen tarkastaja Anita Kairinen ja ylilääkäri Timo Mötönen. Hallinnollinen osastonylilääkäri Ilkka Kantola oli estynyt saapumasta tilaisuuteen.

Markku Näveri

Aprillipäivänä vietettiin jälleen Turun yliopistolisen keskussairaalan vuosijuhlaa. Vieraiksi oli kutsuttu menneen vuoden aikana eläkkeelle siirtyneet, 20, 30 ja 40 vuotta palvelleet, itenäisyyspäivänä kunniamerkin saaneet, henkilöstöjärjestöjen edustajat, sairaanhoitopiirin ja tulosyksiköiden johtoa sekä sairaanhoitopiirin hallitus. Kaikkiaan väkeä oli reilut 200.

Sairaanhoitopiirin hallituksen puheenjohtaja **Virpa Puisto** esitti juhlaväelle luottamushenkilöiden tervehdyksen ja kiitokset pitkäaikaisesta työpaikkasidonnaisuudesta. Osansa siinä on työolosuhteilla, joita arvostetaan ja joiden on oltava kunnossa. Puiston mukaan luottamushenkilö- ja virkamiesjohdon tehtävänä onkin valvoa, että ilmapiiri, työvälineet ja olosuhteet ovat laadukkaita.

Lisäksi hän muistutti uhkaavasta hoitohenkilöpulasta ja kannusti kokenutta henkilöstöä siirtämään osaamistaan ja tukemaan nuoria tulijoita, varsinkin ulkomaisia työntekijöitä.

Sairaanhoitopiirin johtaja **Olli-Pekka Lehtonen** pohdiskeili juhlapuheessaan TYKSin ja sairaanhoitopiirin identiteettiä, brändiä. TYKS on kansallisesti tunnettu, ja saamme olla työpaikastamme ylpeitä, mutta ylimielisyyteen ei ole varaa. Asema ja brändi on ansaittava joka päivä täyttämällä potilaiden meihin kohdistamat odotukset, Lehtonen korosti. Kun yliopiston tehtävä on tiedon lisääminen, yliopistosairaalan tehtävä on tiedon jakaminen muille sairaaloille. Sairaanhoitopiirin brändi riippuu halustamme ja kyvystämme jakaa tietoa. Sairaalan historia on kunnias, mutta tulevaisuudessa brändi rakentuu osaamiselle, Lehtonen päätti.

Juhlan taiteellisesta annista vastasivat **Päivi Polo**, **Anna-Kaisa Poranen** ja **Sakari Pulkkinen**, laulu, sekä **Maria**

Salminen, viulu, ja **Pasi Helin**, piano. Iltapäivä päättyi iloiseen yhdessäoloon ja keittiön loihdimien herkkujen nauttimiseen.

Kunniamerkkien saajat:
Suomen Valkoisen Ruusun
ritarikunnan I luokan ritarimerkki:
Ylilääkäri Juhani Airaksinen
Ylilääkäri Timo Mötönen

Suomen Leijonan ritarikunnan
I luokan ritarimerkki:
Hallinnollinen osastonylilääkäri Ilkka Kantola

Suomen Valkoisen Ruusun ansioristi:
Sisäinen tarkastaja Anita Kairinen

UUSIA VIRAN- JA TOIMENHALTIJOITA

TURUN YLIOPISTOLLINEN KESKUSSAIRAALA

Anestesiologian, tehohoidon, ensihoidon ja kivunhoidon klinikka
 Mattsson Päivi, sairaanhoitaja varahenkilö 1.3.
 Mustamäki Assi, sairaanhoitaja varahenkilö 1.3.
 Ristolainen Juha, sairaanhoitaja varahenkilö 1.3.
Keuhkosairauksien klinikka
 Kautiainen Jonna, sairaanhoitaja 7.3.
Kirurgian klinikka
 Heiniluoma Niina, perushoitaja 1.12.10
 Karttunen Laura, sairaanhoitaja 1.3.
 Lietzen Elina, erikoistuva lääkäri 1.3.
 Nurminen Sanna-Kaisa, sairaanhoitaja 1.3.
Korva-, nenä- ja kurkkutautien klinikka
 Bergqvist Sari, sairaanhoitaja 1.3.
 Klemetti Seija, sairaanhoitaja (kliinisen hoitotyön asiantuntija) 1.3.
 Ståhlberg Pauliina, sairaanhoitaja 8.4.
 Terävä Jaana, apulaisosastonhoitaja 1.3.
 Vasiliuskiene-Mäntylä Nijole, sairaanhoitaja 1.3.
Kuntoutuslinikka
 Kiuru Taina, sosiaalityöntekijä 1.3.
Lastentautien klinikka
 Lempainen Johanna, erikoistuva lääkäri 1.2.
 Vuorinen Teija, sosiaalityöntekijä 1.4.
Naistentautien ja synnytysten klinikka
 Hänninen Elina, kättilö 1.3.
 Klami Rauni, erikoislääkäri varahenkilö 1.2.
Neurologian klinikka
 Riittaskorpi Maria, sairaanhoitaja 1.4.
Sairaalahygieniatoiminta
 Harttio-Nohteri Anu, hygieniahoitaja 1.3.
 Kaarto Anne-Mari, hygieniahoitaja 1.3.
 Koskimäki Minna, osastonsihtööri 1.3.
Silmätautien klinikka
 Hyvönen Marko, erikoistuva lääkäri 1.1.
 Veres Kati, erikoistuva lääkäri 1.1.
Syöpätautien klinikka
 Vaara Sanna, sairaanhoitaja 28.3.
TYKS VAKKA-SUOMEN SAIRAALA
Ensiapupoliklinikka
 Tuomainen Marja, osastonhoitaja 1.3.

Leikkaus- ja anestesiaosasto
 Korpi Sirpa, osastonhoitaja 1.4.
Sisätaudit
 Salmi Tommi, apulaisylilääkäri 1.4.
SALON ALUESAIRAALA
Kirurgian yksikkö
 Helminen Juha, apulaisylilääkäri 1.7.
Leikkausyksikkö
 Tavasti Juhani, osastonlääkäri 1.8.
Sisätautien yksikkö
 Järvelä Eija, apulaisosastonhoitaja 1.4.
 Olenius Elina, perushoitaja 1.4.
 Pulkkinen Irmeli, osastonsihtööri 1.5.
 Syrjänen Marja-Leena, osastonsihtööri 1.4.
Konekirjoittamo
 Halla-aho Pia, osastonsihtööri 2.5.
Potilasasiakirjakeskus
 Kähtävä Minna, osastonsihtööri 1.4.
TURUNMAAN SAIRAALA
Silmäpoliklinikka
 Hakkala Laura, erikoislääkäri 1.3.
 Mäkinen Jari, erikoislääkäri 1.3.
 Peltola Tiina, sairaanhoitaja 1.3.
Sisätautien poliklinikka
 Kojo Tiina, erikoislääkäri 1.3.
TEKNISTEN PALVELUJEN TULOSALUE
 Heino Tapani, ammattimies 9.2.
 Miettinen Marko, ammattimies 14.2.
 Taimela Miika, työnjohtaja 1.4.
TYKS-SAPA-LIIKELAITOS
Tykslab
 Alatalo Riitta-Maija, laboratoriohoitaja 28.2.
Varsinais-Suomen kuvantamiskeskus
 Kurki Meri, röntgenhoitaja 1.3.
 Toivonen Kirsi, röntgenhoitaja 1.3.
Varsinais-Suomen lääkehuolto
 Aronpuro Kirsi, farmaseutti 28.3.
HALLINTOKESKUS
Henkilöstötoimisto
 Seppälä Mia, toimistonhoitaja 14.3.

KIITOS

Kiitos kaunis työnantajalle, työtovereille ja Salon YIT:lle.

Esa Heikkilä

VÄITELLEITÄ

LL Mervi Putkosen väitöskirja, suomenkieliselä nimeltään Autologinen kantasolujen siirto multipelissä myeloomassa, tarkastettiin 11. maaliskuuta. Putkonen toimii erikoislääkärinä TYKSin sisätautien klinikassa. Väitös kuuluu sisätautiopin alaan.

LL Eija Korkeilan väitöskirja, jonka nimi on suomeksi Hypoksiaan liittyvät biologiset merkkiaineet leikkausta edeltävällä sädehoidolla tai kemosädehoidolla hoidetussa peräsuolisyövässä, tarkastettiin 1. huhtikuuta. Korkeila toimii erikoislääkärinä TYKSin syöpätautien klinikassa. Väitös kuuluu syöpätautien ja sädehoidon alaan.

Uusia johtavia viranhaltijoita

Sairaanhoitopiirin hallitus valitsi 29.3. psykiatrian tulosalueen johtavan ylihoitajan virkaan TtM, KM **Anne-Marjo Saarenmaan**. Virka täytetään 1.8.2011 alkaen edellisen viranhaltijan jäädessä eläkkeelle.

Hallitus teki 8.3. kokouksessa seuraavat nimityspäätökset: Kirurgian ja gastroenterologisen kirurgian erikoislääkäri, dosentti **Juha Grönroos** valittiin TYKSin kirurgian tulosyksikön ylilääkärin virkaan 1.4.2011 alkaen. Samalla hänet määrättiin toimimaan TYKSin kirurgian tulosyksikön johtajana. Edellinen viranhaltija on jäänyt eläkkeelle.

Fysiatrian erikoislääkäri **Mikhail Saltychev** valittiin määräajaksi 1.8.2011–31.7.2014 TYKSin kuntoutuksen tulosyksikön ylilääkärin virkaan. Määräaikaisuuden perusteena on se, että sairaanhoitopiirin organisaatio on muutosvaiheessa ja että Saltychevillä ei ole viran kelpoisuusvaatimukseen kuuluvaa dosentin pätevyyttä. Valinta tehtiin suoranimityksenä ilman julkista hakua.

SuPerin ostosmatka

TYKSin SuPerin ao. 607 järjestää jäsenilleen ostosmatkan 14.5.2011. Kohteena on ostoskeskus Ideapark Lempäälässä, paluumatkalla poikkeamme Nuutajarven Lasikylässä.

Lähtö on klo 8 T-sairaalan piha-alueelta ja paluu klo 17. Sitovat ilmoittautumiset 6.5. mennessä: irmeli.kuusela@tyks.fi.

BLONDI MUSIKAALI
 21.6.2011 klo 19

TYKS Henkilökuntaneuvosto järjestää ennakkonäytöksen Samppalinnan Kesäteatterissa

Lippuja voi lunastaa 10€:n hintaan TYKS A- kanttiinista, myös yhdelle ystävälle voi lunastaa lipun samaan 10€:n hintaan.

TYKS henkilökuntaneuvosto

Sama sukunimi ja työnantaja: Grénmaneilla on soudettu vuorovedoin

Sama työpaikka on ollut Grénmaneilla pikemminkin toistensa ymmärtämistä lisäävä etu kuin haitta. Taustalla näkyy Reidarin huoneen Kiinan-matkalta tuotu taulu, jonka tekstin viesti kuuluu: ”Olla tekemättä päätöstä on myös päätös”.

Kuva: Marjo Peltoniemi

Eipä tiennyt tyttö 70-luvun alkuvuosina opiskelijapiireissä pari vuotta ylemmällä kurssilla ahkeroivaan nuoreen mieheen tutustuessaan kuinka paljon yhteisiä vuosia hänellä tulisi tämän kanssa olemaan edessään. Lue kuinka ”korva ja karva” löysivät toisensa ja tiensä TYKSiin.

Marjo Peltoniemi

TYKSiin korvaklinikan ylilääkärin, prof. Reidar Grénmanin ja TYKSiin naistenklinikan ylilääkärin, prof. Seija Grénmanin polut kohtasivat vuoden 1973–74 paikkeilla, kun molemmat opiskelivat lääketiedettä Turun yliopistossa. Tarkkaa muistikuvaa kohtaamisesta ei ole piirtynyt kummankaan muistiin.

– Ennen tiiviimpää yhdessä oloa liikuimme samassa kaveripiirissä pari vuotta. Olisikohan ollut Tivolissa kandiseuran klubi-illassa yhteisten tuttujen kautta, kun tutustuimme, Seija muistelee.

Kerran kohdattuuan Seijan ja Reidarin tiet eivät enää eronneetkaan. Viralliset uraetapit ja tarkistettavissa olevat päi-vämäärät ovat helpommin parin muistissa. Hääkellot soivat vuonna 1977 ja kolme lasta syntyivät viiden vuoden välein. Lääkäriksi valmistumisensa aikoihin Reidar työskenteli muissakin paikoissa, mutta päätyi aloittamaan erikoistumisensa TYKSiin 1979, josta hän valmistui erikoislääkäriksi 1983. Seija aloitti TYKSiin 1980 erikoistuvan lääkärin sijaisena.

Vuodet 1985–87 perhe vietti yhdessä Michiganissa, jossa Reidar työskenteli post docina ja Seija teki väitöskirjansa laboratorio-osuuden. Palattuaan Reidar jatkoi työtään eri tehtävissä TYKSiin ja Seija erikoistumistaan valmistuen synnytys- ja naistentautien erikoislääkäriksi 1990.

Pitkät päivät

– Perheen takia tämä on ollut vähän vuorovettoa, sillä molemmat eivät ole pystyneet olemaan yhtä aikaa poissa.

Siinä on pyritty limittäin joustamaan puolin ja toisin. Ja kun päivät ovat olleet säännönmukaisesti 10–12-tuntisia, joku olisi saattanut vetää herneen nenään, Reidar uskoo.

– Onhan tämä ollut etu, että toinen ymmärtää paremmin asioita, jotka saattaisivat olla outoja puolisolalle, jolla on ihan erilainen tausta. Sehän pitää suhteen tuoreena, kun ei niin kauheasti ole yhtä aikaa kotona.

Nyt Reidaria ja Seijaa työllistää urarintamalla perustöidensä ohella uuden hallintomallin suunnittelu. Vaikka arkena

aherretaan, lomat on perheessä osattu aina pitää lomina. Pari matkailee edelleen mielellään yhdessä tai perheen kanssa ja Afrikka on yksi heidän suosikkikohteistaan. 30-vuotishääpäivänä kiivertiin Seijan aloitteesta yhdessä Kilimanjarolle. Seijan lempiharrastuksiin kuuluvat laskettelu, tanssi ja musiikki. Reidar harrastaa syksyisin metsästystä ja valmistaa mielellään perheelle aterioita.

Edut voittavat

TYKSiin molemmat ovat viihtyneet.

– En ole ikinä harkinnut pois lähteväni. Mikään työpaikka ei ole täydellinen, mutta paremmasta en tiedä, Seija hymyilee.

Hänestä samantyyppisten urapolkujen ja yhteisen työnantajan tuomat edut päihittävät ilman muuta haitat, joista ainoana tulee mieleen ajoittainen vaikeus löytää yhteistä aikaa.

– Joskus myöhäinen iltatee ja konjakki korvaavat yhteisen illallisen, mutta se antaa tarpeellisen mahdollisuuden kysyä päivän kuulumiset.

Hassuista sattumuksista molempien mieleen on jäänyt ainakin yksi tarina.

– Silloin, kun väittelin vuonna 1985, sekä kustokseni että vastaväittelijäni puoliset sattuivat olemaan myös gynekologeja. Korva ja karva sopivat hyvin yhteen –sanonta tulikin meille varsin tutuksi, ja tässä vuosien varrella on saanut huomata, että jostain kumman syystä se on varsin suosittu ja yleinen kombinaatio, Reidar kertoo.

70-luvun alkupuolella Grénmanit alkoivat harjoitella yhteisen veneen ohjausta. Taustalla näkyvä S-mutka kertoo, että soutuveneisiin tottuneelle sisäsuomalaiselle Seijalle ei perämöörin ohjaaminen ollut alussa aivan tuttua.